

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusasja number	177-25/296622
Otsuse kuupäev	03.09.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi vaidlustus Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti riigihankes „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ (viitenumber 296622) riigihanke alusdokumentidele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Tänavapuhastuse Aktsiaselts, esindaja vandeadvokaat Diana Minumets Hankija, Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet, esindaja vandeadvokaat Andrei Matvejev
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg-te 2 ja 7 alusel

1. Rahuldada osaliselt Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi vaidlustus Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti riigihankes „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ (viitenumber 296622) ja kohustada Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametit viima õigusaktidega ettenähtud nõuetega vastavusse:

- 1) riigihanke osade 1–3 tehniliste kirjelduste ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 8;
- 2) riigihanke osade 1–3 tehniliste kirjelduste ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 2.2;
- 3) riigihanke osade 1–3 tehniliste kirjelduste ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 16;
- 4) riigihanke osade 1–3 tehniliste kirjelduste ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2;
- 5) riigihanke osade 1–3 tehniliste kirjelduste ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.1;
- 6) riigihanke osade 1–3 tehniliste kirjelduste ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3 Lume väljaveo nõude osas;
- 7) riigihanke osade 1–3 tehniliste kirjelduste ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 8.

2. Mõista Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametilt Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi kasuks välja Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi tasutud riigilõiv ja lepingulise esindaja kulud proportsionaalselt vaidlustuse rahuldamisega, vastavalt summades 815,55 eurot riigilõiv ja 3264,55 eurot (käibemaksuta) lepingulise esindaja kulud.

3. Mõista Tänavapuhastuse Aktsiaseltsilt Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti kasuks välja lepingulise esindaja kulud proportsionaalselt vaidlustuse rahuldamata jätmisega summas 1686,40 eurot käibemaksuga

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 04.07.2025 avaldas Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet (edaspidi ka Hankija) avatud hankemenetlusega riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ (viitenumber 296622) (edaspidi Riigihange) hanketeate. Riigihange on jagatud kolmeks osaks:

- 1) osa 1 - Vanalinn, Kesklinn, Juhkentali (edaspidi Osa 1);
- 2) osa 2 - Soldina, Pähklimäe, Suthoffi, Siiversti, Kudruküla (edaspidi Osa 2);
- 3) osa 3 - Kreenholmi, Paemurru, Kulgu, Kadastiku (edaspidi Osa 3).

Hankija tegi kättesaadavaks teised riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh tehnilised kirjeldused (edaspidi TK) kõikides Riigihanke osades ning Hankelepingu eelnõu (edaspidi Leping).

2. 28.07.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus, milles taotleti Hankija kohustamist viia kooskõlla õigusaktides ettenähtud nõuetega:

- 1) Osades 1–3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 8;
- 2) Osades 1–3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 42 ja Leping p 1.4;
- 3) Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 2.2;
- 4) Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 16;
- 5) Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2;
- 6) Osas 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.14, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.9, Osas 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.12;
- 7) Osas 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.10, Osas 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.7, Osas 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.10;
- 8) Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.1;
- 9) Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3¹;
- 10) Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 8.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 04.08.2025 kirjaga nr 12.2-10/177 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide

¹ Vaidlustuses on Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3 vaidlustatud kahe erineva alapunkti osas.

esitamiseks aega kuni 07.08.2025 ja neile vastamiseks 12.08.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad ja menetluskulude nimekirja Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad ja menetluskulude nimekirja Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Tänavapuhastuse Aktsiaselts**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Osade 1-3 TK pkt 1 „Üldnõuded“ p-id 8 on ebaselged ning seega vastuolus riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

Punktid on sõnastuses: *Enne haljasalade hooldustööde läbiviimist peab töövõtja tegema riskianalüüsi ning maandama võimalikud riskid, sh liiklusest ning kommunikatsioonide paiknemisest tulenevad riskid. Riskianalüüs peab olema alati objektipõhine.*

Vaidlustaja palus Hankijal teabevahetuses selgitada, mis on riskianalüüs ja riskide maandamise sisuline mõte ning kuidas on töövõtjal võimalik maandada haljasalade all paiknevatest maa-alustest kommunikatsioonidest tulenevaid riske². Hankija vastas, et mõeldud on pakkuja kohustust viia enne hankelepingu sõlmimist läbi haljasalade visuaalne ja tehniline analüüs, et ennetada arusaamatusi tööde teostamise tingimuste ja piirangute osas. Hankija ei eelda, et pakkujal peab olema info maa-aluste kommunikatsioonide kohta, vaid pigem peab pakkuja arvestama nende võimaliku olemasolu ja paiknemisega, et vältida tööde käigus võimalikke kahjustusi.

4.1.1. Eelnimetatud punktid on vastuolus RHS § 88 lg-st 1 tuleneva nõudega, et tehniline kirjeldus peab olema piisavalt täpne hankelepingu eseme kindlaksmääramiseks. Praegu esineb vastuolu – Hankija vastuse kohaselt ei pea töövõtjal maa-aluste kommunikatsioonide osas infot olema, kuid samas tuleb nendega arvestada. Tehnilise kirjelduse piisava täpsuse nõue eeldab ka seda, et hankija täidab hoolsuskohustust hanke objekti omaduste võimalikult täpselt kirjeldamiseks. Kui Narva linnas on maa-alused kommunikatsioonid paigaldatud selliselt, et tavapäraste haljastustööde teostamisega kaasneb nende vigastamise oht, peaks Hankija selle info eelnevalt töövõtjale edastama, et vältida vigastuste tõttu suure kahju tekkimist nii töövõtjale kui ka linnale. Pakkujate kohapealne visuaalne kontroll ei pruugi maa-aluste kommunikatsioonide kohta täit infot anda.

4.1.2. Hankija ei pea edastama pakkujatele sellist infot, mida tal olemas ei ole. Käesoleval juhul ei ole võimalik, et Hankijal puuduks info maa-aluste kommunikatsioonide kohta. Hankijal kui kohaliku omavalitsuse asutusel peavad olema vastavad tehnilised joonised ja plaanid, kuna ehituslubasid menetleb ja väljastab kohalik omavalitsus.

Hankijalt ei saa nõuda detailsuseni täpse tehnilise kirjelduse koostamist, kuid see peab olema valdkonnas tegutsevatele isikutele piisavalt täpne ja arusaadav.

4.1.3. Hankija on vaidlusaluse küsimusele vastates selgitanud, et nõlvadel võib osutada vajalikuks eritehnoloogiate kasutamine või väljaõppinud töötajate (nt tööstusalpinistide) kaasamine, eriti niitmistööde puhul. Eritehnoloogiat ja/või alpinistide kaasamist nõudvad tööd on kallid, mistõttu Vaidlustaja hinnangul on ka siinkohal RHS § 88 lg-t 1 silmas pidades vajalik välja tuua selliste nõlvade olemasolu ja arv, et pakkujatel oleks võimalik hinnata tööde mahtu ning koostada pakkumus objektiivse info alusel. Vastasel korral pole tagatud ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ning pakkumused pole omavahel võrreldavad (RHS § 88 lg 7).

² Vt Sõnumi ID 986505.

4.1.4. Vaidlustaja palub kohustada Hankijat kõrvaldama Osade 1–3 TK p-ides 8 esineva ebaselguse ning viima need õigusaktide nõuetega vastavusse selliselt, et Hankijal oleks kohustus info maa-aluste kommunikatsioonide kohta töövõtjale ise esitada ning eritehnoloogia kaasamist nõudvate tööde maht (nt nõlvade arv) selgelt välja tuua. Vastasel korral on TK puudulik ega võimalda hankelepingu mahu ebaselguse tõttu võrreldavate pakkumuste esitamist ega pakkumuste objektiivset hindamist, mis on vastuolus pakkujate võrdse kohtlemise, läbipaistvuse nõuetega (RHS § 3 p-id 1 ja 2).

4.2. Osade 1-3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 42 ja Lepingu p 1.4 on ebaselged ning vastuolus riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

Osades 1–3 on samas sõnastuses TK p-id 42: *Juhul, kui teenuse osutamise käigus haljasalade hooldusööde maht vajab muutmist, tasub Tellija täiendava mahu eest lepingu fikseeritud ühikuhinna alusel. Samadel alustel vähendatakse vajadusel hooldusmahtu.*

Vaidlustaja palus Hankijal teabevahetuses selgitada, kuidas ning mille alusel tekib lepingu fikseeritud ühikuhind, mille alusel korrigeeritakse lepingu maksumust hooldusmahtude muutmisel. Hankija vastas: *Hinnapakkumuse esitamisel määratakse maksumustabelis fikseeritud ruutmeetrihinna, näiteks 1. hooldusklassis 0,01 eurot/m² ilma käibemaksuta. See hind on fikseeritud. Kui linnale lisanduvad uued objektid, on tellijal õigus lisada need olemasolevale lepingule kuni 10% ulatuses, rakendades sama ruutmeetrihinda. Kui muudatuste maht ületab 10%, esitab tellija hinnapäringu ning kui pakkujale uus hind sobib, tellitakse tööd uue hinnaga. Sama põhimõtet kordab ka Lepingu p 1.4, mille kohaselt Tellijal on õigus muuta (suurendada, vähendada, asendada) lepingu hooldusmahtu, objektide hooldusklasse (üle viia ühest hooldusklassist teise) ja/või hooldusnõudeid võrreldes hankedokumentides sätestatuga kuni 10 protsenti Lepingu hinnast ja lähtuvalt hankemenetluse käigus kujunenud ühikhindadest.*

4.2.1. Sarnase hooldusklassiga objektide hoolduskulud ei ole võrreldavad. Mõned objektid võivad vajada eritehnoloogiatega kasutamist. Hankija seisukoht oleks piisav, kui lisanduks ainult uus piirkond (st ainult täiendavate ruutmeetrite näol), aga hooldusobjekte saab lisanduda määramata ulatuses ka olemasoleva piirkonna sisse, millisel juhul hooldatava ala ruutmeetrid küll ei muutu, aga märkimisväärselt võib muutuda hooldamise ressursimahukus ja kallidus (nt rajatakse praegusele murualale hoopis park koos 2 purskkaevu, 10 pingi, 20 peenra ning 15 prügikastiga). Vaidlustaja on seisukohal, et haljasalade hooldusmaksumusi ei saa võrrelda ainult ruutmeetrihinna alusel, kuna näiteks üks 1000-ruutmeetrine haljasala võib olla ainult niiduala, samal ajal kui teisel 1000-ruutmeetrisel haljasalal võivad olla suurt hooldust vajavad objektid, nagu parkettkivi kõnniteed, prügikastid, talvine lume- ja libedusetõrje kõnniteedel, samal ajal kui niidualal pole üldse aastaringset hooldust vajavaid kõnniteid ja/või treppe vms.

Eeltoodud vastuolu saaks kõrvaldada, kui hinnapakkumise tabelis oleks fikseeritud erinevate objektide ja tööliikide ühikuhinnad või mingi mehhanism, kuidas ja mille alusel muudatuste puhul töömahukust hinnatakse. Vaidlustaja leiab, et praeguses sõnastuses annavad hanketingimused Hankijale võimaluse lepingu mahu meelevaldseks muutmiseks, olgugi et nii töömahu maha- kui juurdearvamise kaasnep teenuse maksumus pole objektiivselt välja arvutatav (vastuolu RHS-i § 123 lg-ga 2). Olukorras, kus Hankija maksab ainult lisanduva ruutmeetrihinna alusel, ei pruugi see peegeldada töövõtjate tegeliku töömahu muutust (s.o näiteks olukorras, kus tegelikult lisandub ressursimahukaid hooldusobjekte olemasoleva piirkonna sisse). See kallutaks lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaalu märkimisväärselt töövõtjate kahjuks, mis tooks kaasa lepingutingimuste ebaproportsionaalsuse.

4.2.2. Kuna TK ja Leping pole piisavalt täpsed (RHS § 88 lg 1), toob see kaasa olukorra, kus pakkujad ei saa lähtuda pakkumuse koostamisel ühesugustest algandmetest. Seetõttu ei ole võimalik esitada võrreldavaid pakkumusi. Tingimused kujutavad riivet riigihanke korraldamise üldpõhimõtetele, eelkõige läbipaistvuse, kontrollitavuse ja proportsionaalsuse põhimõttele (RHS § 3 p 1) ning riigi rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõttele (RHS § 3 p 5). Samuti annavad RHAD vastavad punktid Hankijale võimaluse RHS § 123 sätestatud

4 (42)

hankelepingu muutmise piirangutest möödumiseks, kuna hetke regulatsioon võimaldaks Hankijal hankelepingu mahte kontrollimatult ning ettenägematult muuta.

4.2.3. Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viia Osade 1–3 TK p-id 42 ja Lepingu p 1.4 õigusaktidega kooskõlla, töötades välja mehhanismi, mille alusel oleks võimalik hooldusmahtude muutmisel objektiivselt välja arvestada ka osutatava teenuse maksumus.

4.3. Osade 1–3 TK ptk-des 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ on samas sõnastuses p-id 2.2, mis kohustavad töövõtjat talgute läbiviimise ajal kogunenud prügikotid oma kuludega ära vedama.

Vaidlustaja palus teabevahetuses Hankijal täpsustada, millises mahus korraldatakse talguid ning kui palju tekib prügikotte, mille äraveo ja ladustamise kulu tuleb kanda töövõtjal ning palus lisada hinnapakumuse tabelisse vastava tööliigi ühikuhind. Hankija vastas, et tellija ei saa ette näha, kui palju prügikotte lepingu kehtivuse perioodil tekib, ning et kõik need aspektid peab töövõtja ise arvestama.

4.3.1. Hankija ei peagi RHS § 88 lg-s 1 nõutud piisava täpsuse saavutamiseks esitama selliseid andmeid, mida tal olemas ei ole, kuid antud juhul Vaidlustaja ei nõustu, et Hankijal ei oleks võimalik selliseid andmeid esitada. Hankija saab tekkivate prügikottide arvu eelduslikku mahtu prognoosida (kasvõi vahemikuna) varasemalt läbiviidud talgute alusel – ilmselt on talgute all silmas peetud aktsiooni „Teeme ära!“, mida on korraldatud juba 2010. aastast.

4.3.2. Hankijalt ei saa nõuda detailsuseni täpse tehnilise kirjelduse koostamist, kuid see peab olema vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele siiski piisavalt täpne ja arusaadav. Kuna tehniline kirjeldus pole selles osas piisavalt täpne (RHS § 88 lg 1), toob see kaasa olukorra, kus pakkujad ei saa lähtuda pakumuse koostamisel ühesugustest algandmetest. Seetõttu ei ole ka võimalik objektiivselt võrreldavaid pakumusi esitada. See toob kaasa vastuolu riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega – eelkõige RHS § 3 p-dega 2 ja 5 – Hankija tegevus ei ole proportsionaalne ja läbipaistev, ning on võimalik riigi rahaliste vahendite ebasäästliku kasutamise, kuna potentsiaalsed pakkujad arvestavad pigem suurema arvu prügikottidega, mis toob kaasa kallimad pakumused. Eeltoodust tulenevalt palub Vaidlustaja kohustada Hankijat viima nimetatud Osade 1–3 TK ptk 3 p-id 2.2 õigusaktidega kooskõlla, täpsustades prügikottide mahtu.

4.4. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 16 on ebaselged ning riigihangete korraldamise üldpõhimõtetega vastuolus.

Osades 1–3 on samas sõnastuses TK p-id 16, mille kohaselt hooldamisel on keelatud talihoolduse käigus teraslumesahkade kokkupuude parkettkivi pinnaga. Teabevahetuses on palutud täpsustada vastavate alade pindala ning seda, kas vastavaid alasid võib puhastada üksnes käsitsi ja metallist tööriistu ei tohi seejuures kasutada³. Hankija on vastuseks selgitanud, et *Parkettkivist (kõnniteedel) pindala kuulub objektide kogupindala hulka. On vajalik tutvuda objektidega ja hooldusjuhendiga. Selliseid alasid hooldatakse eelistatult ilma metallinstrumentide kasutamiseta.*

4.4.1. Hankija selgituste järgi ei ole parkettkivist kõnniteede pindala eristatud kogu haljasalade pindalast. Esitatud andmetest ei selgu parkettkivist kõnniteede pindala, mis on pakkujatele hinna arvutamiseks oluline. Hooldatava tee pindalast sõltub hooldamiseks vajaliku ressursi (tööjõud ja tehnika) maksumus. Pakkujatele jääks teoreetiline võimalus tutvuda hankelepingu objektiks olevate parkettkivist kõnniteedega kohapeal, hinnates umbkaudselt nende pindala, kuid see ei viiks tõenäoliselt eriti täpse tulemuseni ning riigihanke objektiks olevate teenuste täpne ja õige kirjeldamine on seaduse kohaselt hankija, mitte pakkujate kohustus. Samuti oleks

³ Vt Sõnumi ID 990005.

pakkujatel võimalik proovida arvutada pindala välja nt veebis saadaoleva Maa- ja Ruumiameti kaardirakenduse abil, aga see tooks kaasa ilmselt suured mõõtevead ning erinevad lähteandmed pakkujate lõikes, mis võib omakorda põhjustada pakkumuste mittevõrreldavuse. Erineva tehnika kasutamisel on pakkujate jaoks erinev kulu, millega on vaja hinnapakumuses arvestada.

4.4.2. Hankija ei pea esitama andmeid, mida tal olemas ei ole, kuid sellise olukorraga tegemist pole – Hankijal kui vastavate alade omanikul oleks võimalik vastavad mahud välja selgitada ning pakkujatele edastada.

4.4.3. Mahtude väljaselgitamine suurendab küll Hankija halduskoormust, kuid aitab kaasa rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõttele (RHS § 3 p 5) seeläbi, et muudab pakkumused objektiivsemaks.

Eeltoodust tulenevalt palub Vaidlustaja kohustada Hankijat viima Osade 1–3 TK ptk 3 p-id 16 õigusaktidega kooskõlla, esitades TK-des vastavad mahud (s.o eristades parkettkiviga teede pindala kogu haljasalade pindalast).

4.5. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2 on ebaselged ning riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega vastuolus.

Osades 1–3 on samas sõnastuses TK p-id 4.2, mis kirjeldavad jõepiirete, treppide käsipuude, sh metallpiirete ja väravate hooldusnõudeid. Vaidlustaja palus Hankijal teabevahetuses täpsustada kirjeldatud elementide hooldusmahtu (nt jooksva meetri või tükihinna alusel), et oleks võimalik kalkuleerida nende hooldusega kaasnevaid kulusid. Hankija vastas, et ei tea jõepiirete, piirete, treppide käsipuude (sh metallpiirete), väravate jms täpset arvestust ning soovitas pakkujal mahud kohapeal üle vaadata ja nendega tutvuda.

4.5.1. Mahu ebaselguse tõttu pole pakkujatel võimalik eelnimetatud objektide puhul adekvaatset hooldusmaksumust pakkuda. Hankija tegevust ei saa õigustada kohtupraktikaga, mis ütleb, et hankija ei peagi RHS § 88 lg-s 1 nimetatud piisava täpsuse saavutamiseks selliste andmete esitamist, mida tal olemas ei ole. Sellise olukorraga tegemist olla ei saa, kuna Hankijal saaks vastavad mahud välja selgitada ning pakkujatele edastada.

4.5.2. Nn pimesi pakkumiste koostamine tähendab, et pakkumused pole objektiivselt võrreldavad või on liigse äririski tõttu liialt kallid, mistõttu on see vastuolus ka RHS § 3 p-iga 5. Ka vaidlustuskomisjon on leidnud, et tehnilises kirjelduses või teistes riigihanke alusdokumentides tuleks hankijal see piiritleda nii, et selle töö mahu arvestamise risk, mida pakkujatel mitmeaastase lepinguperioodi jooksul tuleb kanda, ei oleks täielikult pandud pakkujatele. Vastasel korral on riive ka riigihanke korraldamise läbipaistvuse ja proportsionaalsuse põhimõttele (RHS § 3 p 1).

Eeltoodust tulenevalt palub Vaidlustaja kohustada viima Hankijat Osade 1–3 ptk p-id 4.2 õigusaktidega kooskõlla, esitades TK-s jõepiirete, treppide käsipuude jm (vähemalt umbkaudsed) mahud.

4.6. Osa 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.14, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.9 ja Osa 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.12 on ebaselged ning riigihangete korraldamise üldpõhimõtetega vastuolus.

Kõik eelnimetatud punktid sisaldavad tingimust, et lepingusse uute objektide ja elementide võtmisel/lisandumisel hooldatakse neid vastavalt hooldusjuhenditele. Vaidlustaja palus Hankijalt teabevahetuses selgitust, kuidas saavad pakkujad ette näha, milliseid objekte ning millises mahus lepinguperioodi vältel lisandub ning mille alusel tuleks kalkuleerida nende hooldamise maksumust. Vaidlustaja palus lisada hinnapakumuse tabelisse vastav ühikuhind. Hankija vastas, et hetkel ei ole võimalik täpselt prognoosida, millised uued objektid või elemendid lisanduvad lepinguperioodi jooksul või millises mahus, kuid uute objektide lisamine

lepingusse toimub vastavalt kehtivale m² ühikuhinnale, tingimusel et muudatused jäävad alla 10% lepingu mahust. Kui muudatus ületab 10%, viib tellija läbi täiendava hinnapäringu ja hinnakokkuleppe töövõtjaga.

Vaidlustaja leiab, et ruutmeetrihinna järgi uute objektide hinnastamisel pole võrreldavate pakkumuste tegemine võimalik, kuna hooldusobjekte saab lisanduda määramatus ulatuses ka olemasoleva piirkonna sisse, millisel juhul hooldatava ala ruutmeetrid ei muutu, kuigi objektide hooldamine võib muutuda oluliselt ressursimahukamaks ja kallimaks. Töövõtjal ei ole võimalik terve linnaterritooriumi ulatuses ette näha ega hinnata, kas ja mis ulatuses kavatseb Hankija tulevikus hooldatavaid objekte muuta.

4.6.1. Kirjeldatud vastuolu saaks kõrvaldada, kui hinnapakumise tabelis oleks fikseeritud erinevate objektide ja tööliikide ühikuhinnad või mingi mehhanism, kuidas ja mille alusel muudatuste puhul töömahukust hinnatakse. Kuigi kohtupraktikas on leitud, et küsimus sellest, kas jätta teenuse mahud pakkuja prognoosida ja tasuda teenuse eest komplekstasuna või näha ette nt ühikuhind iga teenuse eest, seondub pigem otstarbekuse küsimusega, mida kohus ei kontrolli (HKMS § 158 lg 3), tuleb hankelepingu tingimuse ebaproportsionaalsus tuleb kõne alla juhul, kui lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaal on oluliselt paigast ära.

4.6.2. Praeguses sõnastuses annavad hanketingimused Hankijale võimaluse lepingu mahu meelevaldseks muutmiseks (vastuolu RHS § 123 nõuetega) ja seega kallutavad lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaalu töövõtja jaoks oluliselt paigast ära. Olukorras, kus Hankija maksab ainult lisanduva ruutmeetrihinna alusel, ei pruugi see peegeldada töövõtjate tegeliku töömahu muutust (seda eriti veel olukorras, kus tegelikult lisandub ressursimahukaid hooldusobjekte olemasoleva piirkonna sisse, st kus m² üldse ei muutugi). See on käsitletav lepingutingimuste ebaproportsionaalsusena. Lisaks tuleb lepingu muutmisel arvestada RHS-i §-s 123 toodud põhimõtetega.

4.6.3. Eeltoodud põhjustel leiab Vaidlustaja, et kuna TK ja Leping pole piisavalt täpsed (RHS § 88 lg 1), toob see kaasa olukorra, kus pakkujad ei saa pakumuse koostamisel lähtuda ühesugustest algandmetest. Pakkujate poolt eeldatavate mahtude oletamine ja selle põhjal hinnapakumiste tegemine võib kaasa tuua pakkujate ebavõrdse kohtlemise, kuna eelistatakse pakumust, kus on pakutud madalamat hinda, samas kui tema madalam hind võib olla tulnud töömahtude alahindamisest. RHS § 88 lg 7 kohaselt peab tehniline kirjeldus tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakumuse esitamiseks. Praegused tingimused kujutavad riivet riigihanke korraldamise üldpõhimõtetele, eelkõige läbipaistvuse, kontrollitavuse ja proportsionaalsuse (RHS § 3 p 1), pakkujate võrdse kohtlemise (RHS § 3 p 2) ning riigi rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõttele (RHS § 3 p 5).

Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima Osa 1 TK p-i 4.14, Osa 2 TK p-i 4.9 ja Osa 3 TK p-i 4.12 õigusaktidega kooskõlla, töötades välja mehhanismi, mille alusel oleks võimalik hooldusmahtude muutmisel objektiivselt välja arvestada ka osutatava teenuse maksumus.

4.7. Osade 1 ja 3 TK-de ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-id 4.10 ja Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.7 on ebaselged.

Kõikides eelnimetatud punktide kohaselt tuleb teostada remondile mittekuuluvate, rikutud või amortiseerunud elementide (pesukuivatamistoed, vaiba kloppimise alused) demontaaž kuni 50 tk lepingu jooksul. Vaidlustaja palus esitada kirjeldatud elementide hooldusmahud, et pakkujatel oleks võimalik kalkuleerida nende demonteerimisega kaasnevaid kulusid. Hankija vastas, et hetkel ei ole võimalik mahtu esitada, kuna objektid on demonteerimisprotsessis ning ei ole teada, kui paljud neist eemaldatakse. Hankija eeldab siiski, et maht ei ületa 50 ühikut.

Vaidlustaja hinnangul jääb maht ebaselgeks (RHS § 88 lg 1), kuna eelduslikku mahtu ei ole RHAD-is sätestatud. Hankija on eeldusliku mahu avaldanud teabevahetuses, kuid RHS § 46 lg 3 kohaselt on keelatud selgituste alusel riigihanke alusdokumente muuta. Seega puudub praegu regulatsioon juhuks, kui eelduslik maht oluliselt ületatakse, nt kui prognoositud 50 tk asemel

tuleb demonteerida hoopis 100 või 200 tk. Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima eelnimetatud punktid õigusaktidega kooskõlla, esitades demonteeritavate elementide maht.

4.8. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.1 on vastuolus majandus- ja taristuministri 14.07.2015 määrusega nr 92 „Tee seisundinõuded“ (edaspidi Määrus).

Kõikide eelnimetatud punktide kohaselt peab jalakäijate teedel, platvormidel, platsidel, laudteedel, sildadel ja treppidel olema lume- ja libedusetõrje tehtud iga päev kella 7.30-ks ja 14.00-ks, tugeva lumesaju korral hiljemalt kella 10.00-ks. Vaidlustaja selgitas Hankijale, et tööde teostamise aluseks saab olla ainult Määrus ning kellaajaliste hooldusnõuete rakendamine talihoolduse teostamisel ei ole Määruses sätestatuga kooskõlas, kuid Hankija teatas vastuseks, et haljasalade objektide talvine hooldus põhineb eelkõige TK osal ning tugineb parimatel hooldustavadel ja linna kvaliteedinõuetel.

4.8.1. Ehitusseadustiku (edaspidi EhS) § 97 lg 1 kohaselt tuleb teed ja tee toimimiseks vajalikud rajatised hoida korras viisil, et need vastaksid nõuetele ning tagatud oleksid tingimused ohutuks liiklemiseks. Määruse kohaselt on seisundinõuete täitmine kohustuslik kõigile määruse reguleerimisalasse jäävate teede omanikele või omaniku ülesandeid täitvatele isikutele (edaspidi tee omanik). Määruse seob tee seisundinõuete täitmise kohustuse hooldustsükli aegadega. Määruse § 27 lg-de 1 ja 4 kohaselt on hooldustsükli aeg tähtaeg, mille lõpuks peavad tee talvised seisundinõuded olema täidetud, ning hooldustsükli aja lõpuks peab olema tee hooldatud, see tähendab, et Määruse lisades 8 ja 10 toodud tee nõutav seisund peab olema tagatud. Viidatud p-ides 7.3.1 reguleeritavad kergliiklustee seisundinõuded on sätestatud Määruse lisas 10. Lisaks sätestab Määruse § 25 lg 1, et ristmiku, silla, väljaku ja ühissõiduki peatuskoha, sealhulgas bussiooteplatvormi talvine seisundtase peab olema vähemalt samaväärne tee seisunditasemega, kus rajatis asub. Seega tuleks ka p-ides 7.3.1 viidatud platvormil ja platsidel rakendada nõudeid lähtuvalt sellest, kas platvorm ja plats asub sõiduteel või kergliiklusteel.

4.8.2. Määruse § 27 lg 6 kohaselt on hooldustsükli aeg arvestatuna tundides esitatud tabelina Määruse lisades 9 ja 10. Viidatud lisadest nähtuvalt on linnas asuva kergliiklustee talvise hoolduse hooldustsükli ajaks 8 tundi. Hooldustsükli aeg hakkab kulgema libeduse tekkest või lumesaju või tuisu algusest (Määruse § 27 lg 2). Seega sõltub p-ides 7.3.1 viidatud objekti talvise hoolduse ajad mitte konkreetsetest kellaegadest, vaid konkreetsetelt hooldustsükli aja kulgema hakkamisega seotud tingimuse saabumisest ning lisas 10 määratud ajavahemiku (8 tundi) järgimisest.

Määruse § 2 lg 2 lubab tee omanikul liikluskoormuse muutusest, piirkonna vajadusest või kohaliku omavalitsuse huvist lähtudes rakendada tee seisundile täiendavaid nõudeid, kehtestatud kõrgemat seisunditaset või kõrgemaid seisundinõudeid, sealhulgas lühendada Määruse §-is 27 sätestatud hooldustsükli aegasid. Hankija poolt RHAD punktides kehtestatud konkreetsete kellaegade puhul aga kirjeldatud rangema nõudega tegemist pole, kuna viidatud säte lubab kellaajaliste nõuete osas üksnes lühendada Määruse §-is 27 sätestatud hooldustsükli aegasid. Seega on Hankijal pädevus määrata RHAD-s lühem kui 8-tunnine hooldustsükli aeg, kuid mitte määrata, et tee seisundinõuded peaksid olema täidetud mingiks konkreetseks kellajaks päevas.

4.8.3. Mitmes lahendis on ka vaidlustuskomisjon leidnud, et Hankijal ei ole õigust nõuda seisunditaseme tagamist kiiremini, kui see tuleneb õigusaktidest, mistõttu hanketingimused, mis ei lähtu hooldustsükli tegelikust pikkusest, vaid kehtestavad tee talviste seisundinõuete taastamise kohustuse kellaajaliselt (sõltumata sellest, kas selle täitmine on reaalselt võimalik), ei ole õigusaktidega kooskõlas.

Õiguslikku tähendust ei ole ka Osade 1–3 TK-de p-ides 7.3.1 Hankija mainitud *tugeval lumesajul*, kuivõrd raskete ilmastikuolude ja lumekihi kriitilise paksuse mõisteid tuleb defineerida samuti ainult Määruse ja selle lisas 10 kaudu, mis avab nende mõistete kindlad

numbrilised näitajad (Määruse § 17 p-id 1 ja 2).

Eeltoodust tulenevalt palub Vaidlustaja kohustada Hankijat viima Osade 1–3 TK-de p-id 7.3.1 Määruse sätetega kooskõlla.

4.9. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3 on ebaselged ja seetõttu riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega (eelkõige RHS § 3 p 1 ja 5) vastuolus.

Kõikide eelnimetatud punktide kohaselt teostab töövõtja kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill–oktoober vastavalt hooldusklassile. Vaidlustaja palus Hankijalt teabevahetuses selgitust, missuguse nõude alusel vastavaid teid peab pesema, kuivõrd Määrus seda ei sätesta. Hankija vastas, et kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprillist oktoobrini toimub vastavalt hooldusklassile, eesmärgiga tagada ala puhtus ning eemaldada mustus, tolmu ja liiv. Kuigi Määrus seda otseselt ei sätesta, on see nõue osa TK-st ning põhineb parimatel hooldustavadel ja linna kvaliteedinõuetel. Pesu sagedus ei ole määratud päevapõhiselt, vaid lähtutakse igapäevasest ülevaatusesest ning hooldusvajadusest vastavalt territooriumi seisukorrale ja hooldusklassile

4.9.1. Hankija vastuse kohaselt hindab Hankija pesu vajadust igapäevaste ülevaatuste käigus, seega võib sellise tõlgenduse järgi pesu tellida nii igapäevaselt, kord nädalas kui ka kord kuus. Selliselt ei ole Hankija tegevus läbipaistev ja kontrollitav (vastuolu RHS § 3 p-idega 1 ja 5). Mõned pakkujad võivad pakkumuse teha arvestusega, et pesu on vaja teha iga päev, teised aga arvestusega, et pesu on vaja teha kord nädalas. Seetõttu on ka oht, et pakkumused ei ole võrreldavad, kuigi RHS § 88 lg 7 kohaselt peab tehniline kirjeldus tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed võimalused pakkumuse esitamiseks.

4.9.2. Tegemist ei ole olukorraga, kus Hankijal vastav info puuduks. Hankijal on võimalik hoolduse sagedus ise määrata, andes sellega pakkujatele selgema indikatsiooni, mille alusel oma pakkumust koostada.

Eeltoodust tulenevalt palub Vaidlustaja kohustada Hankijat kõrvaldama nimetatud Osade 1–3 TK ptk 3 p-ide 7.3 ebaselguse ning määrata RHAD-is kindlaks, millise sagedusega töövõtjal kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill–oktoober vastavalt hooldusklassile teha tuleb.

4.10. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3 on ebaselged (RHS § 88 lg 1) ja vastuolus seetõttu riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega (eelkõige RHS § 3 p-idega 1 ja 5).

Kõikide eelnimetatud punktide kohaselt peab töövõtja ette nägema lumevallide äraveo teatud objektidelt oma territooriumile või linna territooriumile. Vaidlustaja palus Hankijal täpsustada seoses iga objektiga lume väljaveo mahtu, mis peab sisalduma hooldusmaksumuses, või lisada pakkumuse maksumustabelisse lume väljaveo ühikuhind. Hankija vastas, et täpne lume väljaveo maht ei ole prognoositav, kuna talvised tingimused varieeruvad, kuid minimaalne lumeveo maht on ligikaudu 1500 m³. Hankija viitab, et teatud objektide puhul on võimalik lume ladustamine objektide lähistel asuvatel rohealadel võimalik ainult tellijaga eelneval kokkuleppel.

Eelnimetatud hanketingimused pole piisavalt selged, sest pole aru saadav, kas ja millises ulatuses lubab Hankija lund ladustada enda territooriumil või peab töövõtja oma pakkumuses arvestama täiendavate platside rentimise kuluga. Lume äravedu ja ladustamine platsidele, mis ei asu hooldatavate objektide lähistel, on ilmselgelt kallim, ja pakkujatel on oluline sellega oma pakkumuses arvestada. Vaidlustaja palub kohustada Hankijat kõrvaldama Osade 1–3 TK ptk 3 p-dest 7.3 ebaselgus ning määrata kindlaks, kas lume ladustamine saab toimuda tellija territooriumil või peab selle kuluga arvestama töövõtja.

4.11. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 8 on ebaselged ning seetõttu riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega vastuolus.

Kõikide eelnimetatud punktide kohaselt peab töövõtja kaldalähedasest veest, sh põhjast, kuni 1,5–3,5 meetri kauguselt kaldast (olenevalt objektist) prahi ja rohu eemaldama. Vaidlustaja palus Hankijat täpsustada hooldustööde konkreetne piir, et pakkujad saaksid hinnata teenuse osutamisega kaasnevaid kulusid. Hankija selgitas, et hooldustööde piir määratakse iga objekti puhul eraldi vastavalt tellija juhiste ja objekti eripärale, ning soovitas pakkujatel enne pakkumuse esitamist objektid kohapeal üle vaadata, et tööde mahtu ja kulusid täpsemalt hinnata. Seega eeldab Hankija, et pakkujad peaksid kõik kaldapinnad ise üle mõõtma ja välja arvestama.

Sellises sõnastuses punktid on ebaselged (RHS § 88 lg 1) ja vastuolus riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega (eelkõige RHS § 3 p-id 1 ja 5). Olukorras, kus pakkujatele pole ette antud täpset tööde mahtu, viib pakkumuste hinnastamiseni puudulike andmete alusel, mis võib kaasa tuua liigse äririskiga arvestamise ja seetõttu kallimad ja võrreldamatud pakkumused.

Vaidlustuskomisjoni ja kohtupraktikas on leitud, et RHS § 88 lg 1 ei nõua piisava täpsuse saavutamiseks tehnilises kirjelduses selliste andmete esitamist, mida hankijal olemas ei ole. Vaidlustaja hinnangul sellise olukorraga tegemist ei ole. Hoolduskauguse piir kaldast ei ole midagi sellist, mida Hankijal poleks võimalik määrata ka juhul, kui selliseid andmeid, millises ulatuses kaldalähedane vesi hooldust vajab, olemas ei ole. Hooldustööde piiri kindlaksmääramine kaldast ei ole ka asjaolu, mis Hankija halduskoormust märkimisväärselt suurendaks. RHS § 88 lg 7 kohaselt aga peab tehniline kirjeldus tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks. Seetõttu on Vaidlustaja seisukohal, et praegused tingimused kujutavad endast muuhulgas ka riivet riigihangete korraldamise läbipaistvuse, kontrollitavuse ja proportsionaalsuse põhimõttele (RHS § 3 p 1) ning Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima vastavalt Osade 1–3 TK-de p-id 8 õigusaktidega kooskõlla ja määrata kindlaks hooldustööde piir kaldast.

4.12. 07.08.2025 esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

4.12.1. Osade 1-3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 8

Vastuseks Vaidlustaja palvele kohustada Hankijat esitama infot maa-aluste kommunikatsioonide kohta töövõtjale ning määratleda eritehnoloogia kaasamist nõudvate tööde mahu leidis Hankija, et info maa-aluste kommunikatsioonide kohta on kättesaadav Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakenduses ning et kohustuste mahu ja sisu määramine hankemenetluses on Hankija kaalutusõigus, mida Vaidlustaja ei saa dikteerida.

4.12.1.1. Vaidlustaja on jätkuvalt seisukohal, et kõige täpsem ja ajakohasem teave enda kinnistutel asuvate või sinna kavandatavate kommunikatsioonide kohta peab olema Hankijal kui kinnistute omanikul. Hankija saab kohaselt komplekteerida ning avaldada trassidest tulenevad riskid ja mõjud tööde mahtudele, et kõigil pakkujatel oleks ühetaoline info pakkumuse koostamiseks (RHS § 88 lg 7). Õiguspärane ei ole, et Hankija jätab kohustuse määratleda tööde maht ning kommunikatsioonitrassidest tuleneva riskianalüüsi tegemise töövõtjatele. Seda eriti veel sedavõrd ebamõistlikult koormaval viisil nagu geoportaalist kogu linna katvate kinnistute osas väljavõtete tegemise ja andmete kogumisega.

4.12.1.2. Vaidlustaja lähtub eeldusest, et tavapärased haljastustööd (niitmine, lumekoristus jm) ei tohiks mitme meetri sügavusel asuvatele maa-alustele kommunikatsioonitrassidele mingit ohtu kujutada. Juhul, kui Hankija leiab, et mõne tavapärase haljastustööde tööliigiga kaasneb siiski oht mõnele maa-alusele kommunikatsioonitrassile, peaks Hankija sellest pakkujaid teavitama.

4.12.1.3. Riigihanke eeldatav maksumus on 2 300 000 eurot, ületades rahvusvahelist piirmäära, mistõttu tuleb eeldada ka välisriigi pakkujate huvi olemasolu. Välismaised pakkujad ei pruugi Maa- ja Ruumiameti geoportaali veebirakenduse olemasolust isegi teadlikud olla. Pakkujaid tuleb kohelda võrdselt.

4.12.1.4. Vaidlustaja ei nõustu Hankijaga, et Vaidlustaja soovi näol nimetada RHAD-is eritehnoloogiat või töötajate eriväljaõpet vajavate tööde mahud (nõlvade pindala) on tegemist RHS § 88 lg-s 6 sätestatud kindla protsessi ja tootmisviisi nimetamisega, mis pole lubatud. Vaidlustaja ei taotle tööde protsessi kindlaksmääramist, vaid tööde mahu määratlemist.

4.12.2. Osade 1-3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 42 ja Lepingu p 1.4

Vaidlustaja soovib, et Hankija töötaks välja mehhanismi, mille alusel oleks võimalik hooldusmahtude muutmisel objektiivselt välja arvutada ka osutatava teenuse maksumus. Hankija väitel ei ole praegune hinnaregulatsioon pakkumuse koostamist ja hinnastamist silmas pidades pakkujate suhtes ebavõrdne ning töövõtjatel on lepinguliste kohustuste vahekorra olulisel muutumisel võimalik VÕS § 97 lg 5 alusel lepingust taganeda.

4.12.2.1. Vaidlustaja on seisukohal, et Riigihanke praegune hindade muutmise regulatsioon sobib ainult juhtudel, mil lisanduvad või vähenevad konkreetse hooldusklassiga ala ruutmeetrid. See ei kõrvalda aga vastuolu, mis tekib juhul, kui Hankija muudab hooldatavat objekti olemasoleva ala sees – kui hooldatava ala ruutmeetrid küll ei muutu, kuid hooldatavale alale lisatakse uusi ressursimahukaid hooldusobjekte. Ruutmeetrite arv jääks samaks, kuid ressursimahukus muutuks oluliselt.

Hankija selgitas vastuses vaidlustusele, et vastuolu saab kõrvaldada sellega, et kui muudatuste maht ületab 10%, esitab tellija hinnapäringu ning kui pakkujale uus hind sobib, tellitakse tööd uue hinnaga. Ka kirjeldatud võimalus ei täpsusta, mida tähendab „mahu muutumine“ üle 10% ning kuidas selline tingimus rakendub juhul, kui hooldatava ala pindala ehk m² ei muutu. Liiatigi loob see aluse lepingu meelevaldseks muutmiseks lepingu hilisema täitmise käigus. Kirjeldatud hinnapäring ning selle alusel sõlmitavad kokkulepped ei ole pakkujatele ettenähtavad, mistõttu ei ole selline alus tulevaste lepingumuudatuste elluviimiseks kooskõlas RHS §-s 123 sätestatud hanklepingu muutmise piirangutega.

4.12.2.2. Kohane ei ole Hankija viide VÕS § 97 lg-st 5 tulenevale võimalusele lepingust taganeda. Lepingust taganemise pole kohaldatav juhul, kui lepingus on ette nähtud ühe poole õigus lepingu mahtusid enda äranägemisel muuta. Hankijal tuleks välja töötada mehhanism, kuidas lepingu mahtude muutumisel muutuks objektiivselt ning võrreldavas mahus ka töövõtja tasu.

4.12.3. Osade 1–3 TK ptk-des 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 2.2.

Vaidlustaja palus täpsustada mitte kogu lepinguperioodil tekkivate prügikottide mahtu, vaid ainult talgute korras tekkivate prügikottide mahtu. Kui olukord on selline, nagu Hankija väidab – et ta ei pidanud talgute all silmas kampaaniat „Teeme ära!“ või muud inimeste algatusel linnas tehtavaid koristustöid (talguid), vaid lepingust tulenevat töövõtja kohustust kõrvaldada lepingust tulenevate hooldustööde käigus tekkivad haljastus- jms jäätmed, on vaidlustatud RHAD tingimused oma sõnastuselt ebaselged. Nimelt kohustavad Osade 1–3 TK ptk-s 3 p-id 2.2 töövõtjat heakorralike talgute käigus talgute läbiviimise ajal kogunenud prügikotid oma kuludega ära vedama. Seega peaks Hankija vastava vastuolu või ebaselguse RHAD-s kõrvaldama, kuna talgutena ei saa mõistlikult võttes silmas pidada töövõtja enda poolt lepingust tulenevate hooldustööde teostamist.

4.12.4. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 16.

Vaidlustaja palus Hankijal kindlaks määrata tööde mahud, st eristada parkettkiviga teede pindala kogu haljasalade pindalast. Hankija selgitas, et pakkujatel on võimalik kohapeal objektiga tutvuda, et pindala kindlaks määrata, samuti selgitas Hankija, et parkettkiviga teede pindala pole võimalik kindlaks määrata, kuna kõnniteede pindala ja nende katematerjalid muutuvad pidevalt.

4.12.4.1. Asjaolu on pakkujate jaoks oluline, kuna parkettkiviga kõnniteede talihooldus on 11 (42)

pakkujate jaoks üks kallimaid tööliike, mis vajab objektiivset hinnastamist. Hankija peab vajalikud mahud piisava täpsusega kindlaks määrama.

RHAD-i koostamine piisava täpsusega ei ole kuidagi vastuolus RHS-i § 88 lg-s 6 nimetatud keeluga nimetada kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnele ettevõtjale või tootele eeliseid teiste ees või nende osaluse välistada. Vaidlustajale jääb arusaamatuks, milles Hankija viidatud vastuolu seisneb, sest tööde mahu kindlaksmääramine või objektiivse hinnamuutuste mehhanismi koostamine ei tähenda kindla ostuallika, protsessi, kaubamärgi vms nimetamist.

4.12.4.2. Olukorras, kus ka Hankija ise ei oska erihooldust vajavate teede pindala määrata ning annab mõista, et tal pole võimalik seda prognoosida ka tulevikus, kuna kõnniteede pindala ja nende kattematerjalid muutuvad pidevalt, viitab juba ainuüksi see vajaduse järele kujundada juba mainitud objektiivne hinnamuutuste mehhanism. Ka vaidlustuskomisjoni praktikas on leitud, et tehniline kirjeldus või teised riigihanke alusdokumendid tuleks hankijal piiritleda nii, et selle töö mahu arvestamise risk, mida pakkujatel mitmeaastase lepinguperioodi jooksul tuleb kanda, ei oleks täielikult pandud pakkujatele. Vaidlustaja mõistab, et esmasel mahu määratlemine võib tähendada Hankijale teatavat halduskoormust, kuidas edaspidiselt saab Hankija vastavaid andmeid kõigis tulevastes hankemenetlustes kasutada, sh arvesse võttes tegelikest oludest tingitud muutuseid.

4.12.5. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2.

Vaidlustaja soovis, et Hankija määraks TK-s kindlaks jõepiirete, treppide, käsipuude jm vähemalt umbkaudsed mahud. Hankija leidis, et liiga detailse tehnilise kirjeldusega kaasneks pakkujate ringi kitsendamine ja vastuolu RHS-i § 88 lg-ga 6. RHS-i § 88 lg 6 eesmärk on vastupidine – vältida konkurentsi kunstlikku piiramist. Kui tööde mahud ei ole ebamäärased, suurendab see konkurentsi, läbipaistvust, pakkujate võrdset kohtlemist ja riigi rahaliste vahendite säästlikku kasutamist, kuna pakkujad ei pea hakkama töömahtusid iseseisvalt hindama, mistõttu on pakkumused objektiivsed ja võrreldavad. Vastasel korral tekib eelis varasemalt Narva linnas teenust osutanud pakkujatel.

4.12.6. Osa 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.14, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.9 ja Osa 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.12.

Vaidlustaja soovis, et Hankija töötaks välja mehhanismi, mille alusel oleks võimalik hooldusmahtude muutmisel objektiivselt välja arvestada ka osutatava teenuse maksumus. Vastuses vaidlustusele jäi Hankija oma seisukoha juurde, et tema pakutud mehhanism töömahu muutmise korral on objektiivne, arusaadav ja läbipaistev: kui linnale lisanduvad uued objektid, on tellijal õigus lisada need olemasolevasse lepingusse kuni 10% ulatuses, rakendades sama ruutmeetrihinda. Kui muudatuste maht ületab 10%, esitab tellija hinnapäringu, ning juhul, kui pakkujale sobib uus hind, tellitakse tööd uue hinnaga.

Praegune mehhanism ei lahenda olukorda, kus hooldatavate alade ruutmeetrite maht ei muutu, aga muutub oluliselt hooldatava ala iseloom, kui lisatakse ressursimahukat hooldust vajavaid objekte sama pindala sisse.

Hankija on viidanud võimalusele, et kui muudatuste maht ületab 10%, esitab tellija hinnapäringu, ning juhul, kui pakkujale sobib uus hind, tellitakse tööd uue hinnaga. Hankija peab seda nn tellija reserviks RHS § 123 lg 1 p-i 1 alusel. Vaidlustaja selgitab, et ka kirjeldatud tingimuse alusel ei ole mõistetav, mida tähendab mahtude muutumine üle 10 %. Kuna varasemalt on Hankija sisustanud mahtude muutumist vaid hooldatava ala ruutmeetrite muutumisega, puudub selgus, kuidas mahtude muudatust käsitleda juhul, kui hooldatav ala ei muutu. Lisaks markantsematel juhtumitel (senise 1000 m² rohumaa asemele suure hooldust vajava pargi rajamine) võib see ületada Hankija ettenähtud 10% rahalist reservi, mis tähendab, et Hankija ei saaks nn reservi RHS § 123 lg 1 p-i 1 ega ka RHS § 123 lg 1 p-i 2 alusel kasutusele võtta, kuna esimesel juhul võib muudatuste väärtus ületada 10% hankelepingu asjade algsest maksumusest ning teisel juhul pole tingimused hinna läbivaatamise kohta RHAD-is piisavalt

selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt ette nähtud. Seetõttu jääb Vaidlustaja oma seisukoha juurde, et Hankija peaks välja töötama mehhanismi, mis võimaldaks töömahtude muutmisel ka maksumuse muutmist objektiivsetel alustel.

4.12.7. Osade 1 ja 3 TK-de ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-id 4.10 ja Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.7.

Vaidlustaja palus Hankijal esitada demonteeritavate elementide maht. Hankija vastas vaidlustusele, et RHAD-is on selgelt määratud vahetatavate elementide ülempiir - 50 tk, ning ka teabevahetuses mainis Hankija ülempiirina just 50 elementi. Vaidlustaja märgib, et esiteks ei ole RHAD-is elementide 50 tk ülempiiri seatud – Hankija on selle ülempiiri välja toonud küll teabevahetuses, kuid mitte sätestanud RHAD-is. Selgituste andmise kaudu ei ole lubatud RHAD-i muuta (RHS § 46 lg 3).

Teiseks on Hankija välja toonud, et tema vastuse sõnastusest saab tuletada, et vahetatavate elementide ülempiir on 50 tk. Vaidlustaja sellega ei nõustu – Hankija ütleb teabevahetuses, et *Eeldame siiski, et maht ei ületa 50 ühikut*. Vaidlustaja arvates pole sellest võimalik tuletada imperatiivset sõnastust, et elementide maht kindlasti 50 ühikut ei ületa. Ebakindlusele viitab juba Hankija kasutatud sõnastus „eeldame“. Seetõttu on Vaidlustaja endiselt seisukohal, et Hankija peaks demonteeritavate elementide mahu RHAD-is kindlaks määrama.

4.12.8. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.1.

Vaidlustaja palus Hankijal viia RHAD kooskõlla Määrusega. Hankija RHAD-i vastuolu Määrusega ei näinud ning selgitas, et soovib tagada lume- ja libedusetõrje tegemist kiiremini, kui on Määrusega ette nähtud. Hankija ilmselt ei mõista Määruses sätestatud nõuete ning hooldustsükli aegade tähendust. Vaidlustatud tingimuste kohaselt ei ole Hankija soovinud nõuete täitmist kiiremini (st lühema hooldustsükli aja jooksul), vaid lihtsalt konkreetseteks kellaaegadest. Seda Määrus ei võimalda.

Määrus annab Hankijale tõepoolest pädevuse määrata RHAD-is kindlaks lühema kui 8-tunnise hooldustsükli aja (s.o kiiremini, kui Määrus ette näeb), kuid mitte määrata seda, et tee seisundinõuded peaksid olema täidetud mingiks konkreetseks kellaaajaks päeva jooksul. Sellist õigust Hankijale Määrusest ei tulene. Samale järeldusele on jõudnud mitmes lahendis ka vaidlustuskomisjon. Vaidlustuskomisjon on otsesõnu kirjeldanud, et hankijal ei ole õigust nõuda seisunditaseme tagamist kiiremini, kui see tuleneb õigusaktidest, mistõttu hanketingimused, mis ei lähtu hooldustsükli tegelikust pikkusest, vaid kehtestavad tee talviste seisundinõuete taastamise kohustuse kellaaajaliselt (sõltumata sellest, kas selle täitmine on reaalselt võimalik), ei ole õigusaktidega kooskõlas.

Määruse § 2 lg 2 võimaldab vaid tee omanikul lühendada hooldustsükli aega, kehtestades kõrgema seisunditaseme, kuid mitte kellaaajalist nõuet, kuna hooldustsükli käivitumise aeg algab tingimuse saabumisest (nt lumesajust; vt Määruse § 27).

4.12.9. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.

Vaidlustaja palus Hankijal määrata RHAD-is kindlaks, millise sagedusega töövõtjal kõvakatteliste jalakäijate ja platside pesu perioodil aprill-oktoober vastavalt hooldusklassile teha tuleb. Hankija leidis, et muudatus pole vajalik, kuna ilmastikutingimuste muutlikkuse tõttu on tänavate pesemise sagedust väga keeruline täpselt määratleda ning kogenud pakkujatel on võimalik teha pakkumine, lähtudes oma varasematest kogemusest tänavate pesemise sageduse osas teistes omavalitsustes.

Vaidlustaja leiab, et ilmastikuolud võivad tõesti aastate lõikes erineda, mistõttu on mõisteta, et pesuvajadus ei pruugi olla päevapõhiselt prognoositav, kui vihmaperioodid tolmu ja mustuse juba iseenesest maha pesevad. Samas ei ole vaidluse keskmes küsimus ilmastiku muutlikkusest, vaid pigem asjaolu, et TK-s puudub juhis, mille alusel pakkuja saaks hinnata vajamineva töö mahtu ja seeläbi pakkumuse hinda kujundada.

4.12.10. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.

Vaidlustaja palus Hankijal RHAD-is selgeks määrata, kas lume ladustamine saab toimuda Hankija territooriumil või peab eraldi territooriumi leidmise kuluga arvestama töövõtja. Hankija keskendub vastuses vaidlustusele vaid sellele, et tal pole võimalik väljaveetava lume mahtu prognoosida. Vaidlustaja on teabevahetuses palunud täpsustada lume väljaveo mahtu, kuid vaidlustuses keskendus Vaidlustaja ainult sellele, kas lume ladustamine saab toimuda Hankija territooriumil või peab pakkuja ise territooriumi rentima. Seda seetõttu, et Hankija kirjeldas teabevahetuses, et lume ladustamine lähistel asuvatel rohealadel on võimalik ainult eelneval kokkuleppel tellijaga. Selline „kokkulepe“ võib anda võimaluse hankelepingu määramatuks muutmiseks ning ei saa välistada, et Hankija võimaldab lume äravedu linna territooriumile enda soosikul, kuid teistele seda ei luba. See ei oleks kooskõlas riigihanke läbipaistvuse ega pakkujate võrdse kohtlemisega (RHS § 3 p-d 1 ja 2). Samuti oleks tegemist hankelepingu ettenähtamatu muutmisega VÕS § 123, mida viidatud sätted ei luba.

Kuna Hankija räägib vastuses vaidlustusele ainult väljaveetava lume mahust (mida Vaidlustaja vaidlustuses ei küsinud), pole RHAD-i tingimuse õiguspärasuse küsimus lahenenud. Seetõttu palub Vaidlustaja Hankijal RHAD-is kindlaks määrata, kas ja mis ulatuses lume ladustamine saab toimuda Hankija territooriumil või peab eraldi territooriumi leidmise kuluga arvestama töövõtja.

4.12.11. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 8.

Vaidlustaja on palunud Hankijal määrata kindlaks hooldustööde piir kaldast. Hankija on vastuseks jällegi soovitanud kasutada Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakenduse kaudu mõõtmist. Samuti on Hankija märkinud, et kuigi iga konkreetse koha koristamisala sõltub selle reljeefist, mida pole võimalik RHAD-is üksikasjalikult kirjeldada, on keskmine koristamist vajav pindala siiski määratav.

Vaidlustaja möönab, et veekogude reljeef ja kaldajoone iseärasused võivad erineda, kuid just seetõttu tulebki TK-s määrata hooldustööde ulatus täpselt ja üheselt mõistetavalt – et tagada kõigile pakkujatele võrdsed ja läbipaistvad lähtetingimused. Hankija argument, et pakkujad peaksid objektidega kohapeal tutvuma, ei ole antud juhul piisav ega asjakohane, kuna kohapealne ülevaatus ei võimalda pakkujatel kuidagi ette teada ega tuvastada, millise ulatusega hooldust nõuab Hankija tulevikus, iga konkreetse objekti eripära alusel. Samuti puudub RHAD-is info selle kohta, millal, kuidas ja millise meetodika alusel Hankija hooldustööde piiri määrab. Sellest tulenevalt ei ole pakkujatel võimalik prognoosida töömahtu ega teenuse osutamise kulu. Hooldustööde mahu määramine kaldast ei ole info, mida Hankijal ei saa olemas olla või mida ta ei saa kindlaks teha.

4.12.12. Hankija on kokkuvõtlikult leidnud, et haljasalade hooldusteenus ei ole selline teenus, mida oleks võimalik absoluutse täpsusega kirjeldada. Lepingu täitmise perioodil muutuvad teenindatavad pindalad, paigaldatakse uut linnamööblit, vahetatakse kõnniteede katteid jne. Hankija rõhutab ka seda, et linn saab planeerida üksnes neid muudatusi, mis toimuvad jooksva kalendriaasta jooksul ja linnaeelarve vahenditest, mis kinnitatakse igal aastal. Seega ei saa linn planeerida ehitustöid või linnamööbli vahetamist enne, kui selleks on linnaeelarves vahendid eraldatud. Hankija sõnul on alles pärast linnavolikogu eelarvet kinnitavat otsust võimalik ligikaudu määrata, millised tööd tehakse aastal 2026, ja omakorda aastal 2027, kuna leping eeldab linnaeelarve vahendite sidumist tulevasteks perioodideks.

Vaidlustaja ei nõustu Hankijaga, et haljasalade hooldust ei ole võimalik mitmeks aastaks ette planeerida. Avaliku sektori rahakasutus eeldabki süsteemset ja pikaajalist planeerimist, eriti perioodiliste või kestvuslepingute hankelepingute puhul, mille rahastamine on eelarveaastaga seotud. Kui Hankija sõlmib mitmeaastase lepingu, peab ta arvestama vastutusega selle lepingu täitmise eest ja tagama, et tal on lepingu täitmiseks vajalikud vahendid olemas. Praegu jätab Hankija pakkujad väga ebamäärasesse olukorda ning asetab riski teenuse märkimisväärse suurenemise ja kallinemise eest pakkujate õlule.

5. Hankija, **Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

5.1. Osade 1–3 TK-de ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 8.

Vaidlustaja väitel jääb ebaselgeks, kas pakkuja peab riskianalüüsi koostamisel arvestama maa-aluste kommunikatsioonide kahjustamise riskidega. Vaidlustaja leiab, et nõudes riskianalüüsi koostamist, peab Hankija teavitama pakkujaid sellest, millistes kohtades paiknevad maa-alused kommunikatsioonid selliselt, et haljastustööde teostamisel on oht neid kahjustada.

Hankija on seisukohal, et Maa-ameti geoportaalil olev teave kajastab iga kinnisasja kohta seal paiknevaid kitsendusi, sealhulgas piisava täpsusega kommunikatsioonide asukohti ja nende põhiandmeid.

5.1.1. Arusaamatuks jääb millel põhineb Vaidlustaja väidab, et Hankijal peab olema kogu teave maa-aluste kommunikatsioonide asukohtade kohta. Majandus- ja tööstusministri 17.12.2024 määruse nr 83 „Maa- ja Ruumiameti põhimäärus“ § 6 p-ide 5 ja 10 kohaselt tagab Maa- ja Ruumiamet maa- ja ruumiandmete hõive ja avalikustamise, samuti ehitus-, planeerimis-, maa- ja ruumiandmetega seotud andmekogude ja infosüsteemide pidamise ning nende arendamise ja halduse korraldamise. Maa- ja Ruumiameti geoportaal tagab muu hulgas tootmis- ja tööstusrajatiste andmete kogumise ja avalikustamise. Tegemist on avalikult kättesaadava tasuta informatsiooniga, mida pakkuja peab kasutama riskianalüüsi koostamisel.

5.1.2. Vaidlustaja arvates peavad Hankijal kui kohaliku omavalitsuse asutusel olema vastavad tehnilised joonised ja plaanid, kuna ehituslubasid menetleb ja väljastab kohalik omavalitsus.

Ehitisregistri haldaja on Kliimaministeerium ning ehitisregistris ei töödelda võrkude paigalduskohtade andmeid iga konkreetse kinnistu kohta eraldi. Ehitisregistris on küll võrguvaldaja huvipiirkonna andmed, kuid need määratakse koordinaatide alusel ega kajasta nt võrgu maa-alust sügavust. Seetõttu kasutatakse konkreetsete võrkude asukohtade tuvastamiseks geoportali. Kui geoportaalil kajastatud võrgu kohta tekib lisaküsimusi (nt maksimaalne survevõimekus), kasutatakse selleks ehitisregistrit.

Seega on tegemist andmetega, mis kajastuvad riigiasutuste hallatavates avalikes andmebaasides ning on pakkujatele vabalt kättesaadavad.

5.1.3. Tegelikult ei nõustu Vaidlustaja kohustuse sisuga, pidades kohustust selgitada välja maa-aluste kommunikatsioonide asukohad ja hinnata nende kahjustamise riske haljastustööde tegemisel liialt koormavaks. Samas on kohustuste mahu ja sisu määramine hankemenetluses Hankija kaalutusõigus ning Vaidlustaja ei saa dikteerida Hankijale, kuidas Hankija oma kaalutusõigust kohustuste mahu määramisel kasutab.

5.1.4. Vaidlustaja esitab vastuväite ka Hankija vastusele, milles Hankija selgitas, et nõlvadel võib osutada vajalikuks eritehnoloogiate kasutamine või väljaõppinud töötajate (nt tööstusalpinistide) kaasamine, eriti niitmistööde puhul. Vaidlustaja leiab, et vastus on vastuolus RHS § 88 lg-ga 1, mille kohaselt koostab hankija tehnilise kirjelduse kas hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldusena, mis võib sisaldada ka keskkonnahoidlikkuse kriteeriume ning mis peab olema piisavalt täpne hankelepingu eseme kindlaksmääramiseks pakkuja poolt ja hankelepingu sõlmimiseks. Vaidlustaja on seisukohal, et Hankija on kohustatud nimetama konkreetsete nõlvade arvu.

Hankijale jääb ebaselgeks, kuidas konkreetsete nõlvade arvu nimetamata jätmine on vastuolus RHS § 88 lg-ga 1. Tehnoloogia valik on töövõtja kohustus, kes on eelduslikult konkreetse valdkonna professionaal. RHAD-is on selgelt määratud pakkuja kohustus tutvuda tööde objektidega kohapeal, mille käigus saab pakkuja tuvastada, millised konkreetsete nõlvad vajavad eritehnoloogia kasutamist, et saavutada lepingu eesmärk – linna haljastuse korraliku väljanägemise tagamine. Sellest lähtuvalt saab pakkuja valida vajalikud eritehnoloogiad ja määrata pakkumuse maksumuse. Vaidlustaja soovib panna Hankijale kohustuse määrata

pakkuja eest kindlaks, millistel nõlvadel tuleb kasutada eritehnoloogiaid.

Lisaks sätestab RHS § 88 lg 6, et tehnilistes kirjeldustes ei nimetata kindlat protsessi ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnele ettevõtjale või tootele eeliseid teiste ees või nende osalemist välistada. Juhul kui Hankija nimetaks konkreetseid tehnoloogiaid kindlates kohtades, võivad teised pakkujad leida, et konkreetsete tehnoloogiate kasutamine nendes kohtades ei ole lepingu eesmärgi saavutamiseks vajalik, kuna sobivad võivad olla ka teised tehnoloogiad.

5.2. Osade 1-3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 42 ja Lepingu p 1.4.

Eelnimetatud sätted kehtestavad koostmõjus, et juhul kui teenuse osutamise käigus vajab haljasalade hooldustööde maht muutmist, tasub tellija täiendava mahu eest lepingu fikseeritud ühikuhinna alusel. Samadel alustel vähendatakse vajadusel ka hooldustööde mahtu. Selle sätte kohaldamise kohta andis Hankija teabevahetuses selgituse (vt käesoleva otsuse p 4.2).

Vaidlustaja on seisukohal, et need sätted ei vasta RHS § 88 lg-le 7, mille kohaselt peab tehniline kirjeldus tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile. Vaidlustaja ei ole selgitanud, kuidas need konkreetset sätteid loovad eeliseid teatud pakkujatele või rikuvad konkurentsi mingil muul viisil.

Sisuliselt leiab Vaidlustaja, et lepingu mahu suurenemisel võib lepingu fikseeritud ühikuhinnaga tasumine kahjustada Vaidlustaja huve, kuna ta võiks olla sunnitud tegema ühikuhinna alusel töid, mille tegelik maksumus on kallim. Vaidlustaja etteheited on otsitud:

1) esiteks määratakse täiendavate tööde maksumus RHAD-ist lähtudes sama liiki ja samas piirkonnas teostatavate tööde ühikuhindade alusel. Igas piirkonnas on erinevad maastikuolud, nõlvad ja muud erinevused, mis varieeruvad piirkonna piires, ning pakkuja esitab oma pakkumuses ühikuhinna, arvestades just neid erinevusi. Sellisel juhul sisaldab ühikuhind juba ka pakkuja riske, mis tulenevad asjaolust, et piirkonna maastik ei ole homogeenne. Lisanduvad uued alad kuuluvad üldjuhul samasse piirkonda ning sealne maastik võib samuti olla varieeruv, seetõttu ühikuhind katab ka need erinevused;

2) teiseks on pakkujal võimalik arvestada kõiki võimalikke riske ühikuhinna määramisel oma pakkumuses. Küsimus, kas jätta teenuse mahud pakkuja prognoosida ja tasuda teenuse eest komplekstasuna või näha ette näiteks ühikuhind iga teenuse eest, seondub pigem otstarbekuse küsimusega, mida kohus üldiselt ei kontrolli. Vaidlustaja palub vaidlustuskomisjonil just sellise kontrolli läbi viia;

3) kolmandaks annab sunniviisiline lepinguliste kohustuste vahekorra muutmine Vaidlustajale VÕS § 97 lg-s 5 ettenähtud õiguskaitsevahendi kasutamise võimaluse. Kui Hankija suurendab tööde mahtu selliselt, et Vaidlustaja peab tegema töid endale kahjulikel tingimustel, võib ta lepingu üles öelda.

5.3. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 2.2.

Osade 1–3 p-id 2.2 kohustavad töövõtjat talgute läbiviimise ajal kogunenud prügikotid oma kuludega ära vedama. Vastates Vaidlustaja küsimusele selgitas Hankija, et tellija ei saa ette näha, kui palju prügikotte lepingu kehtivuse ajal tekib, ning töövõtja peab kõiki neid aspekte oma pakkumuses ise arvestama.

Vaidlustusest on kaudselt järeldatav, et Vaidlustaja peab õigeaks, kui prügikottide äraveol rakendatakse ühikuhinda (ehk Hankija tasuks iga ära veetud prügikoti eest eraldi) või oleks konkreetset määratud prügikottide arv, mille äravedu toimub lepingu kehtivuse ajal. Vaidlustaja viitab ka asjaolule, et talgute „Teeme ära!“ läbiviimisel võib prügikottide arv olla ülemääraselt suur. Hankija ei pea vajalikuks määrata prügikottide äraveole ühikuhinda.

Hankelepingu objekt ei ole komponentselt jagatav – tellitav teenus hõlmab lepingu kehtivusajal eri liiki tööde teostamist. Kui lähtuda põhimõttest, et iga tööliigi kohta kehtib eraldi ühikuhind ja töövõtjale tasutakse ühikuhindade alusel vastavalt tegelikele töömahtudele, siis tekib olukord, kus Hankija ei saa lepingu lõppmaksumust ette näha. Samuti tekib probleem töömahtude kontrollimisega - kui ühe kuu jooksul on nt teostatud niitmistööd (mille maht määratakse ruutmeetrite alusel) ja prügikottide äravedu (mille maht määratakse ühikute alusel),

ei võimalda Hankija kontrollimehhanismid usaldusväärselt kontrollida iga tööliigi tegelikku mahtu. Eeltoodust lähtuvalt on Hankija valinud lahenduse, mille kohaselt tasutakse tööde eest konkreetne summa kuus, mis hõlmab kõiki vajalikke tegevusi, tingimusel, et kuu jooksul on saavutatud lepingu eesmärk – linna korraliku väljanägemise tagamine. Maksumustabelis toodud ühikhinnad on mõeldud lisatööde maksumuse määramiseks ning töövõtja tasu vähendamiseks juhul, kui osa töid on jäetud tegemata.

Vaidlustaja kardab, et talgute (nt „Teeme ära!“, mille eesmärk on lühikese aja jooksul tagada suhteliselt mahuka avaliku ruumi koristus) käigus tekkivate prügikottide arv võib olla ettenägematult suur. Hooldustööde käigus toimuv prügikottide äravedu ei ole seotud kampaaniaga „Teeme ära!“, kuna nimetatud üritus ei hõlma linnaobjekte, mille hoolduse eest vastutab töövõtja. Töövõtja teostab objektidel igapäevast hooldust ning peab ära vedama kogu hooldustööde käigus kogunenud prügi. Tellijal puudub info selle kohta, kui palju prügikotte töövõtja kahe aasta jooksul ära veab, samuti ei ole tellijal võimalik prognoosida prügi- või lehekoristuse mahtusid aastatel 2026 ja 2027.

Kirjeldatud olukorras on Hankija määratlenud teenuse selliselt, et teenuse kirjeldus vastaks lepingu eesmärgile ning lepingu maksumuse kujunemise loogikale.

5.4. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 16.

Osade 1–3 TK-de p-id 16 sätestavad, et talihoolduse käigus on keelatud teraslumesahkade kokkupuude parkettkivipinnaga. Vastuseks Vaidlustaja küsimusele selgitas Hankija, et *parkettkivist (kõnniteedel) pindala kuulub objektide kogupindala hulka. Vajalik on tutvuda objektide ja hooldusjuhendiga. Selliseid alasid hooldatakse eelistatult ilma metallinstrumentide kasutamiseta.*

Hankija ei nõustu Vaidlustaja arvamusega, et RHS § 88 lg 1 alusel peaks Hankija nimetama iga töö koostisosa suuruse väga konkreetset. RHS § 88 lg 1 nõuab, et hankija koostaks tehnilise kirjelduse kas hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldusena, mis võib sisaldada ka keskkonnahoidlikkuse kriteeriume ja mis peab olema piisavalt täpne hankelepingu eseme kindlaksmääramiseks pakkujalt ja hankelepingu sõlmimiseks.

TK-st on selgelt arusaadav, et Hankija soovib parkettkiviga kaetud kõnniteede koristamist viisil, mis ei kahjusta nimetatud kattega kõnniteid.

Esiteks puudub võimalus nimetada täpset parkettkiviga kaetud kõnniteede pindala, kuna kahe aasta jooksul see pindala ilmselgelt muutub. Käesoleval ajal on trend kasutada kõnniteede katmisel parkettkivi. Linnas toimub pidev kõnniteede uuendamine ja uuendamisel kasutatakse reeglina just kõnniteede rajamist parkettkivist. Hankija on pannud pakkujale kohustuse tutvuda objektidega kohapeal selleks, et pakkujal saaks ise määrata konkreetsete tööde mahu ja lähtuda sellest pakkumuse maksumuse arvutamisel.

Vaidlustaja on seisukohal, et Hankija peaks nimetama iga töö koostisosa praktiliselt ruutmeetri täpsusega, kuid see on eeltoodud põhjustel võimatu - kõnniteede pindala ja nende kattematerjalid muutuvad pidevalt. Hankija on seisukohal, et RHS § 88 lg 1 ei nõua, et hankija nimetaks lepingu eseme piiramatut täpsusega. See oleks vastuolus RHS § 88 lg-ga 6.

5.5. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2.

Osade 1–3 TK-de ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2 sätestavad jõepiirete, treppide käsipuude, sh metallpiirete ja väravate hooldusnõuded. Vastuseks Vaidlustaja küsimusele teabevahetuses elementide hooldusmahtude kohta (näiteks jooksva meetri või tüki alusel) vastas Hankija, et tal puuduvad täpsed andmed jõepiirete, piirete, treppide käsipuude (sh metallpiirete), väravate jms kohta, ning Hankija soovitas pakkujal mahud kohapeal üle vaadata ja nendega tutvuda.

Seoses küsimusega kas iga koostisosa mahu muutmisel peaks lepinguline hind vähenema, suurenema või jääma samaks tõuseb küsimus RHS § 88 lg 1 ja RHS § 88 lg 6 vahelisest tasakaalust. Ühelt poolt peab tehniline kirjeldus olema piisavalt täpne, võimaldamaks pakkujatel esitada pakkumust, kuid teisalt ei tohi kirjeldus olla sedavõrd detailne, et sellega loodaks eelistus konkreetsele pakkujale.

TK on koostatud sellise täpsusega, mis võimaldab määrata pakkumuse maksumust, võttes arvesse ka pakkuja võimalikud riskid, mis on seotud tööde koostisosade mahtude paratamatu muutumisega. Sellisel Hankija otsusel on ühelt poolt negatiivne tagajärg pakkumuse hinna võimalik tõus, kuid samal ajal võimaldab selline lähenemine vältida kaht muud negatiivset tagajärge: pakkujate ringi kitsenemist ning vältimatuid vaidlusi töövõtjaga tööde koostisosade mahtude muutumisel, mis on ülalkirjeldatud põhjustel paratamatud.

5.6. Eespool kirjeldatud põhjustel on põhjendamatud ka Vaidlustaja etteheited Osa 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-ile 4.14, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-ile 4.9 ja Osa 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-ile 4.12.

Kõik need punktid sisaldavad tingimust, mille kohaselt lepingusse uute objektide ja elementide lisandumisel hooldatakse neid vastavalt hooldusjuhenditele. Vaidlustaja palus teabevahetuses selgitada, kuidas saavad pakkujad ette näha, milliseid objekte ning millises mahus lepinguperioodi vältel lisandub, ning mille alusel tuleks kalkuleerida nende hooldamise maksumust. Vaidlustaja on palunud lisada hinnapakumuse tabelisse vastava ühikuhinna.

Hankija vastas, et hetkel ei ole võimalik täpselt prognoosida, millised uued objektid või elemendid lisanduvad lepinguperioodi jooksul ja millises mahus. Uute objektide lisamine lepingusse toimub vastavalt kehtivale ruutmeetri ühikuhinnale tingimusel, et muudatuste maht jääb alla 10% lepingu kogumahust. Kui muudatuste maht ületab 10%, viib tellija läbi täiendava hinnapäringu ning lepib hinnas töövõtjaga eraldi kokku.

5.6.1. Ka selle nõude osas tekib küsimus sellest, kuidas Hankija näeb ette lepingu hinna kujunemist (kas ühikuhindadel põhinev tasu või tulemuspõhine tasu) ning kuidas hinnata vältimatult tekkivate tööde mahu muutuste maksumust. Vaidlustaja viitab taas sellele, et muudatuste tegemisel peaks olema määratud ühikuhind, mille alusel ühikute lisamisel suureneks lepingu hind.

Hankija valis teadlikult tulemuspõhise tasustamise. Lepingu eesmärk ei ole konkreetse prügi koguse eemaldamine linnaterritooriumilt ega konkreetse pindala niitmine, vaid linna üldise korraliku väljanägemise tagamine. Ühikuhindadel põhineva tasustamise puhul keskenduks töövõtja konkreetsete tööde tegemisele, pööramata tähelepanu sellele, kas lepingu eesmärk on tegelikult saavutatud. Samuti tagab Hankija valitud lepingu maksumuse ja töövõtja tasu kujunemise viis selle, et Hankija kui eelarveasutus, kellele teenuse ostmiseks on linnavolikogu otsusega eraldatud konkreetne summa, jääb selle summa piiridesse, arvestades võimalusega, et lepingu lõppmaksumus võib suureneada või väheneda kuni 10% ulatuses.

5.6.2. Vaidlustaja püüab dikteerida Hankijale lepingu hinna kujunemist ühikuhindade alusel. Hankija ei pea ühikuhindadel põhinevat lepingu hinna kujunemise viisi otstarbekaks, kuna Hankija ei saa täpselt ette näha, millised tööde mahud ja kuidas kahe aasta jooksul muutuvad.

5.6.3. Vaidlustaja viitab korduvalt kohtupraktikale, mille kohaselt küsimus sellest, kas jätta teenuse mahud pakkujate prognoosida ja tasuda teenuse eest komplekstasuna või määrata igale teenusele ühikuhind, on pigem otstarbekuse küsimus, mida kohus ei kontrolli. Samas nõuab Vaidlustaja, et Hankija muudaks valitud lähenemist ja hakkaks lepingu hinda kujundama ühikuhindade alusel.

Hankija kordab, et RHS § 88 lg 7 ei kohusta hankijat käituma vaidlustajale sobival viisil. RHAD loovad kõigile pakkujatele võrdsed võimalused esitada pakkumus, mille maksumuses on arvestatud riske, näiteks seda, et senise muruala asemele rajatakse park, kus asuvad kaks purskkaevu, kümme pinki, kakskümmend lillepeenart ja viieteist prügikasti, mille hoolduskulu on võrreldes muruala hooldamisega oluliselt kõrgem ja ressursimahukam.

5.6.4. Vaidlustaja nõuab korduvalt, et hinnapakumise tabelis oleks fikseeritud erinevate objektide ja tööliikide ühikuhinnad või esitatud mingi mehhanism, mille alusel töömahtusid muudatuste korral hinnatakse. Hankija jääb varasemalt esitatud seisukoha juurde, et tema

pakutud mehhanism töömahu muutmise korral on objektiivne, arusaadav ja läbipaistev - kui linnale lisanduvad uued objektid, on tellijal õigus lisada need olemasolevasse lepingusse kuni 10% ulatuses, rakendades sama ruutmeetrihinda. Kui muudatuste maht ületab 10%, esitab tellija hinnapäringu ning juhul, kui pakkuja sobib uus hind, tellitakse tööd uue hinnaga.

Põhjendatud ei ole Vaidlustaja etteheide, et käsitletav säte on vastuolus RHS §-iga 123. Tegemist on nn „tellija reserviga“, mille kasutamise kohta on Rahandusministeerium korduvalt korduma kippuvatele küsimustele vastates selgitanud, et tellija reservi kasutamist hinnatakse igal juhul RHS § 123 lg 1 p-i 1 järgi. Seejuures ei kõrvalda see vajadust määrata riigihanke alusdokumentides muudatuste tegemise korda ja mehhanismi, mis antud juhul on ka tehtud. Hankija ei kavatse lepingu muutmisel ignoreerida RHS § 123 sätteid.

5.7. Osade 1 ja 3 TK-de ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-id 4.10 ja Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.7.

Vaidlustaja märgib, et kõikide eelnimetatud punktide kohaselt tuleb lepingu jooksul demonteerida kuni 50 remondile mittekuuluvat, rikutud või amortiseerunud elementi (pesukuivatustoe, vaibakloppimisaluse jms). Vaidlustaja palus teabevahetuses Hankijal esitada nimetatud elementide täpsemad hooldusmahud. Hankija vastas, et hetkel ei ole võimalik konkreetset mahtu esitada, kuna objektid on demonteerimisprotsessis ja seetõttu pole teada, kui palju neist tegelikult eemaldatakse. Hankija eeldab siiski, et kogumaht ei ületa 50 ühikut.

Vaidlustaja põhjendab nende sätete vaidlustamist sellega, et Hankija vastusest jääb mulje, justkui kavatseks Hankija elementide vahetamist rohkem kui 50 ühiku ulatuses, ja seoses sellega leiab Vaidlustaja, et sellisel juhul on tegemist seadusvastase RHAD-i muutmisega vastuste kaudu esitatud täpsustuste kaudu.

Vaidlustaja väide on põhjendamatu. RHAD-is on selgelt määratud vahetatavate elementide ülempiir - 50 tk. Ka vastuses küsimusele räägib Hankija samast ülempiirist. Isegi kui tõlgendada Hankija vastust nii, et vahetatavate elementide arv võib olla üle 50 tk, ei tulene vastusest, et elementide vahetamine üle 50 tk kuuluks lepingu mahu sisse.

Sellest tulenevalt on antud Vaidlustaja nõue täiesti põhjendamatu.

5.8. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.1.

Kõikide eelnimetatud punktide kohaselt peavad jalakäijate teedel, platvormidel, platsidel, laudteedel, sildadel ja treppidel olema lume- ja libedusetõrje tehtud iga päev kella 7.30-ks ja 14.00-ks, tugeva lumesaju korral hiljemalt kella 10.00-ks. Vaidlustaja on seisukohal, et tööde teostamise aluseks saab olla ainult Määrus ning kellaajaliste hooldusnõuete rakendamine talihoolduse teostamisel ei olevat nimetatud määrusega kooskõlas. Sisuliselt seisneb vaidlus selles, et Määrus kehtestab lume- ja libedusetõrje tegemiseks pikemad tähtajad kui on määratud RHAD-is.

Iga õigusakt, mis kohustab isikut mingite tegevuste tegemisele, määrab kindlaks tähtajad, mille jooksul tegevus peab olema tehtud. Igasugune kohustus peab olema täidetud hiljemalt kohustuse täitmiseks antud tähtaja saabumisel. Samas võib igasuguse kohustuse täita ka varem, st enne selleks määratud tähtaja saabumist. Määruse § 2 lg 2 kohaselt peab tee seisund vastama vähemalt Määrusega kehtestatud tasemele. Hankija soovib antud kohustuse täitmist kiiremini. Teisisõnu soovib Hankija TK sätetega tagada, et lume- ja libedusetõrje oleks tehtud lühema aja jooksul, kui on ette nähtud määrusega. Hankija on valmis maksta, et kohustus täidetak kiiremini, kui Määrus ette näeb. Selline kõrgendatud nõue on linna jaoks majanduslikult otstarbekas. Igal talvel tekib olukordi, kus linnaelanikud saavad libedusega seotud õnnetuste tõttu vigastada ja esitavad linnale kahjunõudeid. Linna seisukohast on majanduslikult mõistlikum vähendada selliste õnnetuste arvu, kehtestades lume- ja libedusetõrje tegemiseks sellised ajad, mis tagavad tõrje enne aega, mil enamik jalakäijatest hakkab liikuma näiteks tööle jne. Tellija võib tellida keskmisele kvaliteedile vastava kauba ja maksta selle eest keskmisele kaubale vastavat hinda, kuid ta võib tellida ka kõrgendatud kvaliteediga kauba, makstes selle eest kõrgemat tasu.

5.9. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.

Vaidlustaja on seisukohal, et kõik eelnimetatud punktid, mille kohaselt töövõtja teostab kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill–oktoober vastavalt hooldusklassile, kehtestavad ebaselge nõude.

Tänavate pesemise sagedust on väga keeruline täpselt määratleda. On üldteada, et Eestis võivad suvehooajal ilmatikutingimused olla sellised, et vihma sajab nädalate kaupa ning sellisel vihmaperioodil puudub vajadus tänavaid pesta. Samas võib esineda olukordi, kus nädalate kaupa paistab päike ning teed vajavad pesemist. Vaidlustaja osutab sellele, et Hankijal peab olema teave, millise sagedusega tänavaid suvehooajal pestakse. Sellist infot ei ole, kuna varasema praktika kohaselt hinnatakse teenuse kvaliteeti üksnes üldiselt – objektide vastavust lepingu eesmärgile ehk linna korraliku väljanägemise tagamisele. Seetõttu pole Hankija kunagi kogunud töövõtjatelt infot tänavate pesemise sageduse kohta. Samuti ei anna eelnevate aastate kogemus võimalust täpselt määrata pesemise sagedust, sest ilmastik võib aastati oluliselt erineda.

Hankija arvates on kogunud pakkujal võimalik teha pakkumine lepingu maksumuse kohta lähtudes oma kogemusest tänavate pesemise sageduse osas, kuna ilm Eestis on üldjoontes ühtlane ning teistes omavalitsustes saadud kogemus on seetõttu rakendatav ka Narvas.

5.10. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.

Vaidlustaja on seisukohal, et kõik eelnimetatud punktid, mille kohaselt töövõtja peab ette nägema lumevallide äraveo teatud objektidelt oma territooriumile või linna territooriumile, on ebaselged.

Vaidlustaja küsimusele eeldatava töömahu kohta vastas Hankija, et täpne lume väljaveo maht ei ole prognoositav, kuna talvised tingimused varieeruvad, kuid minimaalne lumeveo maht on ligikaudu 1500 m³. Hankija on viidanud ka sellele, et teatud objektide puhul on lume ladustamine objektide lähistel asuvatele rohealadele võimalik üksnes eelneval kokkuleppel tellijaga. Hankija on suuteline nimetama ainult lume väljaveo minimaalse mahu, kuid ei saa nimetada selle maksimummahtu. Hankijal puuduvad objektiivsed andmed, mille alusel oleks võimalik usaldusväärselt prognoosida, millises mahus peab toimuma lume väljavedu hankelepingu kehtivuse ajal. Vaidlustajale on teada teenindatavate pindalade suurused ning arvutusi sademete mahu osas teenindatava pinna järgi on võimalik teostada pakkujal endal. Hankija nimetas minimaalse lume mahu, millest ta on teadlik. Hankija ei saa teenust tellides esitada rohkem infot kui tal objektiivselt olemas on. Vaidlustaja eeldused, et Hankijal on olemas rohkem informatsiooni, põhinevad oletustel.

5.11. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 8.

Vaidlustaja on seisukohal, et kõik eelnimetatud punktid, milles nõue, mille kohaselt peab töövõtja kaldalähedasest veest, sh põhjast, kuni 1,5–3,5 meetri kauguselt kaldast (olenevalt objektist) eemaldama prahi ja rohu, on ebaselged, ehk mittevastavad RHS § 88 lg 1 nõuetele. Antud sätte osas on Hankija ja Vaidlustaja vahel toimunud kirjavahetus, milles Vaidlustaja on palunud täpsustada hooldustööde konkreetset piiri, et pakkujad saaksid täpsemalt hinnata teenuse osutamisega kaasnevaid kulusid. Hankija on oma vastuses selgitanud, et hooldustööde piir määratakse iga objekti puhul eraldi vastavalt tellija juhiste ja objekti eripärale ning soovitanud pakkujatel enne pakkumuse esitamist objektidega kohapeal tutvuda, et tööde mahtu ja kulusid täpsemalt hinnata.

Ruumiameti geoportaali andmete alusel on võimalik tuvastada, millised teenindatavad maa-alad asuvad jõe ääres. Samuti on geoportaalist võimalik tuvastada maa-alade kaldajoone pikkus. Hankija on täpsustanud, et koristamine toimub kaldalähedasest veest, sh põhjast, 1,5–3,5 meetri kauguselt kaldast. Seega on võimalik arvestada keskmise kaugusega, milleks on 2,5 meetrit kaldast (1,5–3,5 meetri keskmine), kus koristamist tuleb teostada. Iga konkreetse koha koristamisala sõltub selle reljeefist, mida pole võimalik üksikasjalikult hankedokumentides kirjeldada. Samas on keskmine koristamist vajav pindala siiski määratav. Lähtudes eeltoodust, ei vasta tõele Vaidlustaja väide, et RHAD ei võimalda määrata pakkumuse maksumust.

5.12. Vaidluse põhiküsimuseks on see, millise täpsusega on Hankija kohustatud määrama RHAD-is teenuse osutamise üksikasjad ning kas selliste üksikasjade määratlemine on üldse võimalik. Vaidlustaja põhiline etteheide seisneb selles, et ta ei saanud RHAD-ist konkreetseid numbreid, pindalasid jms, mis võimaldaksid tal ilma täiendavate jõupingutusteta arvutada pakkumuse maksumust, korrutades Hankijalt saadud numbreid Vaidlustaja tariifidega. Hankija leiab, et selline lähenemine pole õige.

Linna haljasalade hooldusteenust ei ole võimalik absoluutse täpsusega kirjeldada. Lepingu täitmise perioodil muutuvad paratamatult teenindatavad pindalad, paigaldatakse uut linnamööblit, vahetatakse kõnniteede katteid jne. Linn saab enam-vähem planeerida üksnes neid muudatusi, mis toimuvad jooksva kalendriaasta jooksul ja linnaeelarve vahenditest. Kohaliku omavalitsuse eelarve kinnitatakse igal aastal. Linn ei saa planeerida ehitustöid või näiteks linnamööbli vahetamist enne, kui selleks on linnaeelarves vahendid eraldatud. Näiteks käesoleval hetkel ei saa linn täpselt nimetada konkreetseid töid, mis muudavad teenuse mahtu aastal 2026. Eelarve koostamine ja selle kinnitamine toimub detsembris-jaanuaris, ning alles pärast linnavolikogu eelarvet kinnitavat otsust on võimalik ligikaudu määrata, millised tööd tehakse aastal 2026. Samal ajal ei ole üldse võimalik ette näha, millised tööd tehakse aastal 2027. Käesoleva hankega seotud lepingu sõlmimine toimub erandkorras linnavolikogu spetsiaalse otsuse alusel, kuna leping eeldab linnaeelarve vahendite sidumist tulevasteks perioodideks. Samuti on väga raske täpselt määrata nende tööde mahte, mis sõltuvad ilmastikutingimustest, näiteks äraveetava lume kogust. RHAD-i koostamine sellise detailsusastmega, nagu soovib Vaidlustaja, ei ole võimalik.

5.13. Hankija on seisukohal, et ei soovi hankelepingu hinna kujunemist ühikuhindade alusel. Ühikuhinnad ei võimalda tagada, et lepingu lõplik hind jääks selleks eraldatud rahaliste vahendite piiridesse. Lisaks on probleemiks asjaolu, et ühikuhindade kohaldamisel ei ole lepingu täitmist võimalik efektiivselt kontrollida. Nt juhul, kui lume äraveo hind määratakse tonni alusel, tuleks igakordsel äraveol tagada linna esindaja osalemine ja lume kaalumine. Selliseid tööde liike on palju. Samuti juhul, kui niitmistööd arvestatakse ruutmeetrite alusel, peaks linn iga niitmise järel tagama niidetud pindala mõõtmise.

Lähtudes eeltoodust on Hankija valinud teenuse eest tasumise tulemushinna põhimõttel, mis tähendab, et linn teostab kaks korda kuus kontrolli, mille käigus hinnatakse, kas teenindatavad maa-alad vastavad lepingu põhieesmärgile – linna korraliku väljanägemise tagamisele. Tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks antakse töövõtjale aega. Ainult juhul, kui puudusi antud tähtaja jooksul ei kõrvaldata, hakkab linn rakendama sanktsioone, sealhulgas tasu vähendamist. Hankija valitud lepingu hinna kujunemise ja tasumise viis ei ole ideaalne, kuid see võimaldab kõige paremini tagada lepingu eesmärkide saavutamist ning järgida RHS § 3 p-s 5 kehtestatud põhimõtet (avaliku sektori rahaliste vahendite säästlik kasutamine), kuna tegemist on enamvähem lõpliku ja etteprognoositava lepingu hinnaga.

5.14. 12.08.2025 esitas Hankija täiendavad seisukohad.

5.14.1. Vaidlustaja peab õigusvasteks TK nõudeid, millega töövõtjat kohustatakse vajadusel tegema tööde teostamise kohtade riskianalüüsi, s.o hindama, kas töövõtja poolt teostatavad tööd võivad kahjustada tööde tegemise kohtades olemasolevaid kommunikatsioone. Vaidlustaja väidab muu hulgas, et nõude sõnastamisel kasutatud terminoloogia ei ole üheselt arusaadav. Vaidlustusest tulenevalt on Vaidlustaja rahulolematuse seotud pigem seisukohaga, et Hankija peab iga töö teostamise koha kohta esitama andmed seal asuvate kommunikatsioonide kohta. Iga kinnistu kohta on kommunikatsioonide koondvaade (näidates kommunikatsiooni liiki – veetrass, gaasitrass jne – ja nende asukohta) avalikult kättesaadav Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakenduses.

Kaardirakenduse andmed näitavad ka iga kommunikatsiooni kaitsetsooni ning kaitsetsooni täpsustamiseks vajalikud andmed: kommunikatsiooni liik, selle paigaldamise sügavus ja diameeter. Täiendavates seisukohtades viitas Vaidlustaja, et ta vajab Ehitisregistri andmeid iga

töö teostamise koha juures asuva kommunikatsiooni kohta. Samuti leidis Vaidlustaja, et riskide määratlemine kuulub töö mahu määratlemise juurde ja sellega peab tegelema Hankija.

Ehitisregister on samamoodi nagu Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakendus avalikult kättesaadav register, mille andmetega võib tutvuda igaüks. Hankija ei pea esitama RHAD-is avalikult kättesaadavaid andmeid. Samuti ei anna Ehitisregistri andmed riskianalüüsi tegemiseks juurde võrreldes Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakenduses kajastatud andmetega.

Hankija rõhutab, et tööde teostamisel tekkivad riskid seoses tööde teostamise kohas paiknevate trassidega sõltuvad sellest, millist tehnikat kasutatakse (nt võivad tekkida teatud riskid rasketehnika kasutamisel), kas tööde käigus tehakse kaevetöid jne – ehk riskid tulenevad valitud tehnoloogiast. Hankija ei saa RHAD-is määrata tehnoloogiat.

5.14.2. Vaidlustaja väidab, et tavapärased haljastustööd ei loo riski kommunikatsioonidele. Hankija aga ei pea olema pädev määratlema, millised tehnoloogiad või milline tehnika on vajalik tema poolt tellitud tööde teostamiseks. Hankija tellib konkreetse tulemuse, mille saavutamist ta lepingu sõlmides soovib. Pakkuja kui vastava valdkonna professionaal määrab tehnoloogia, tehnika jm vahendid, mis on vajalikud tulemuse saavutamiseks.

RHAD-is on selgelt rõhutatud, et riskianalüüs teostatakse vajadusel – nt juhul, kui töövõtja soovib tööde tegemisel kasutada rasketehnikat ja peab pädeva spetsialistina ette nägema, et sellise tehnika kasutamine võib kahjustada maa-aluseid kommunikatsioone. Sellisel juhul peab töövõtja hindama, kas rasketehnika kasutamine antud kohas on lubatud või tuleb kasutada muud tehnikat. Tegemist on tehnoloogia valikuga, mida Hankija ei dikteeri ega määratle.

Rahvusvahelise hanke puhul ei ole hankija kohustatud tagama pakkujatele tööde tegemiseks vajalike õigusaktide nimetamist ega nende tõlkimist. Välismaalasest pakkuja peab arvestama sellega, et osaledes teises riigis tööde teostamises, on tal kohustus ise selgitada välja tööde teostamiseks vajalikud õigusaktid ning avalikult kättesaadavates registrites olevad andmed. Hankija on kohustatud määratlema tööde mahu ja eesmärgi (tulemuse), mis on käesoleval juhul tehtud. Hankija ei ole aga kohustatud määratlema tööde teostamiseks vajalikku õigusraamistikku ega muid täiendavaid asjaolusid, mis on töövõtja kui professionaali pädevuses.

5.14.3. Osade 1-3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-ld 42 ja Lepingu p 1.4.

Vaidlustaja väide nende punktide ebaselguse kohta ei puuduta mahu muutmise võimalust, vaid muudatuse maksumuse määramise reegleid.

Uue argumentina viitab Vaidlustaja sellele, et Riigihanke praegune hindade muutmise regulatsioon sobib ainult juhtudel, kui lisanduvad või vähenevad konkreetse hooldusklassiga ala ruutmeetrid. See ei kõrvalda aga vastuolu, mis tekib juhul, kui Hankija muudab hooldatavat objekti olemasoleva ala sees – st kui hooldatava ala ruutmeetrid küll ei muutu, kuid hooldatavale alale lisatakse uusi ressursimahukaid hooldusobjekte.

TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-i 42 kohaselt tasub tellija täiendava mahu eest lepingu fikseeritud ühikuhinna alusel juhul, kui teenuse osutamise käigus haljasalade hooldustööde maht vajab muutmist. Samadel alustel vähendatakse vajadusel hooldusmahtu. Lepingu p 1.4 sätestab, et tellijal on õigus muuta (suurendada, vähendada, asendada) lepingu hooldusmahtu, objektide hooldusklasside (üleviimine ühest hooldusklassist teise) ja/või hooldusnõudeid võrreldes hankedokumentides sätestatuga kuni 10 protsenti lepingu hinnast, lähtudes hankemenetluse käigus kujunenud ühikuhindadest.

Vaidlustaja seisukohtadest jääb mulje, et ta ei soovi arvestada Hankija selgitusi nende punktide kohta. Hankija käsitleb nimetatud sätet kui alust nii sisuliste ja mahukate kui ka jooksvalt tehtavate muudatuste tegemiseks. Hankija on selgitanud, et nimetatud muudatusvõimalust tuleb tõlgendada RHS § 123 lg 1 kaudu.

5.14.4. Rahandusministeerium on 20.09.2019 korduvatele küsimustele vastates avaldanud seisukoha, et hankelepingu reservi puhul on tegemist hankelepingu muutmisega, mida tuleb

22 (42)

hinnata RHS § 123 valguses. RHS § 123 lg 1 p-is 1 sätestatu kohaldamisel võetakse aluseks algne maksumus ehk see maksumus, milles hankija ja pakkujad hankelepingu sõlmimisel kokku leppisid. Hankelepingu reserv arvestatakse küll riigihanke eeldatava maksumuse sisse menetlusreeglite valikul, kuid hankelepingu esialgse maksumuse hulka reserv ei kuulu. Eeltoodud sätted kehtestavad sisuliselt nn „tellija reservi“ ja selle kohaldamise üldreeglid.

Rahandusministeerium on 10.01.2018 seisukohavõttus märkinud, et RHS § 123 lg 1 p-is 1 sätestatud hankelepingu muutmise alust saab rakendada üksnes juhul, kui muudatuse väärtust (rahalist mahtu) on võimalik välja arvestada, see ei ületa kümmet protsenti asjade või teenuste või 15 protsenti ehitustööde hankelepingu algsest maksumusest, muudatuse väärtus ei ületa riigihanke rahvusvahelist piirmäära ning muudatusega ei muudeta hankelepingu üldist olemust. Kõik nimetatud tingimused peavad olema täidetud.

Asendustööde korral on muudatuse väärtuse arvestamine võimalik kahel viisil: kas asendustööde maksumuse hinnavahe kaudu või summeerides ärajäetud tööde ja lisandunud tööde maksumused. Euroopa Komisjon on seisukohal, et kui asendustööd ei ole samaväärsed, tuleb asendustööde muudatuse väärtuse arvutamisel liita ärajäetud töö ja lisandunud töö maksumused. Tööde samaväärsuse hindamisel tuleb arvestada asendatava materjali/töö olemust, hinda ja pakkuja ringi. Muudatuse väärtuse arvutamine hinnavahega võib olla sobilik juhtudel, kus muudatuse mõju on väike.

Hankija, tuginedes eespool esitatud seisukohtadele ning RHS § 123 lg 1 p-ile 1, eeldab vaidlustatud punktide kohaldamist selle sätte kaudu. RHS-i alusel on hankelepingu muutmine lubatud üksnes selliselt, et lepingu üldist olemust ei muudeta.

Hankija hinnangul ei saa Vaidlustaja konstrueeritud olukorda – kui tööde hulka lisatakse uus ressursimahukas objekt nt rajatakse 1000 m² rohumaaale park koos kõnniteede, purskkaevude jms – käsitleda lepingu muutmisenä, mille korral lepingu üldist olemust ei muudeta. Kvalitatiivselt täiesti erineva objekti lisamine võiks toimuda RHS § 123 lg 1 p-i 3 alusel.

5.14.5. RHAD-i kohaselt on Hankijal küll õigus viia mõni objekt ühest hooldusklassist teise, kuid tegemist ei ole lepingu üldise olemuse muutmisega. TK p-i 3 kohaselt erineb üks hooldusklass teisest eelkõige teenindamise intensiivsuse (niitmise sageduse jms) poolest. Igas piirkonnas on olemas erineva hooldusklassiga objekte ning nende suhtes esitatakse ühikuhinnad, mille alusel on võimalik arvutada töövõtjale makstav tasu. Teisisõnu - muudatus võib seisneda täiendava teenindatava pinna lisamises olemasoleva objekti juurde sama hooldusklassiga, ehk klassikalises tööde mahu suurenemises ruutmeetrites, kus täiendavatel ruutmeetritel teostatavad tööd on samad. Sel juhul suureneb töövõtja tasu lisandunud ruutmeetrite ühikuhinna alusel. Samuti võib toimuda hooldusklassi tõstmine – näiteks objekti viimine 2. hooldusklassist 1. hooldusklassi – mil juhul töövõtja teostab hooldust sagedamini vastavalt 1. klassi nõuetele ning saab tasu 1. hooldusklassi ühikuhinna alusel.

Kui aga ainult niitmist vajav rohumaa asendatakse pargiga, mis on nii tööde mahu kui tööde liigi poolest täiesti erinev objekt, ei ole vaidlusalused sätted kohaldatavad. Tegemist on muudatusega, mis muudab lepingu üldist olemust, kuna tööde objekti iseloom muutub oluliselt. Sellisel juhul kaalub Hankija RHS § 123 lg 1 p-i 3 alusel võimalust tellida selline töö töövõtjalt ilma uut hanget korraldamata. Vaidlustatud punktid ei võimalda Hankijal kohustada töövõtjat teenindama rohumaaale rajatud parki rohumaa ühikuhindade alusel.

5.14.6. VÕS §-i 97 kohaldamine võib kõne alla tulla järgmistel juhtudel: kui lähtuda Vaidlustaja näitest, et rohumaaale rajatakse park ja sellist muudatust ei olnud võimalik lepingu sõlmimisel ette näha. Kui rohumaa pindala on alla 10% lepingu mahust, võib Hankija vähendada töövõtjale tellitavat mahtu ning tellida pargi hooldamise kolmandalt isikult, juhul kui Hankija ja töövõtja ei saavuta kokkulepet pargi hooldamiseks eespool kirjeldatud korras. Kui aga pargi rajamise tõttu vähendatakse töövõtjaga sõlmitud lepingu mahtu rohkem kui 10%, võib Hankija nõuda lepingu muutmist VÕS §-i 97 alusel. Kui töövõtja ei ole nõus sellises mahus tööde vähendamise, on tal õigus lepingust taganeda.

Vaidlusalused RHAD-i sätted ei võimalda Hankijal kohustada töövõtjat tegema lepingu

ühikuhindade alusel tööd, mis kvalitatiivselt erineb lepinguga kokkulepitud töödest. RHAD-i nõuded koosmõjus RHS-iga sätestavad selgelt, et need sätted ei puuduta tööde üldise olemuse muutmist.

5.14.7. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 2.2.

Tegemist on punktidega, mis kohustavad töövõtjat omal kulul tühjendama talgute käigus tekkinud prügikotid. Sisuliselt on vaidlus selles, et Vaidlustaja arvates peab Hankija nimetama konkreetse talgute läbiviimisel tekkivate prügikottide prognoositava arvu. Hankija on jätkuvalt seisukohal, et tegemist on teenusega, mille puhul ei ole võimalik määrata teenuse üksikasju sellise täpsusega.

Teenuse põhieesmärk on linna korraliku väljanägemise tagamine. Vaidlustaja lähenemine ei võimalda seda eesmärki saavutada - on küll võimalik arvutada eelnenud perioodide andmete põhjal nendel perioodidel toimunud talgute arvu ja nt öelda, et aastatel 2026–2027 võib toimuda 10 talgut, kus kogutakse umbes 100 prügikotti, kuid talgute arv võib tegelikult olla suurem või väiksem kui eelnevatel perioodidel. Samuti on varasematel perioodidel võidud koguda igal talgul näiteks 10 prügikotti, kuid uuel perioodil võib ühel talgul kogutud prügikottide arv olla mõnikord 8, teisel korral aga 20.

Kui RHAD sõnastada vastavalt Vaidlustaja soovile, peaks Hankija lepingu eesmärgi saavutamiseks pidevalt omama valmisolekut sõlmida asendusleping kolmanda isikuga juhuks, kui Vaidlustaja väidab, et talgutel kogutud prügikottide arv ületab RHAD-is määratud mahu, ning veab talgult ära vaid 10 prügikotti, jättes ülejäänud prügikottide äraveo Hankija korraldada.

Arvestades lepingu eset ja eesmärki – tegemist on mitmekomponentse teenusega kestusega kaks aastat linnas, kus erinevate tööde maht võib ebaoluliselt muutuda – ei ole võimalik määrata kõiki teenuse üksikasju. Stabiilsed lähteandmed (pindalad, pindalade liigid jms) on RHAD-is määratud, kuid ei ole võimalik fikseerida tööde mahtu näiteks prügikottide täpse arvuna. Hankija lähenemisel saab kogenud teenuseosutaja, tuginedes oma kogemusele teiste KOV-ide sarnaste teenuste osutamisel, arvutada lepingu mahu kõrval oleva muutliku komponendi ning selle muutmise seotud riski ja arvestada selle pakkumuse maksumuses.

5.14.8. Vaidlustuse nõudest tulenevalt peab antud punktid olema tunnistatud seadusevastaseks tervikuna, kuid punkt sisaldab lisaks talgutel kogutud prügikottide eemaldamise kohustusele ka teisi kohustusi ja nende teostamise tähtaegu. Seetõttu jääb ebaselgeks, millisel alusel – viidates üksnes talgutel kogutud prügikottide teemale – nõuab Vaidlustaja punktide tervikuna seadusevastaseks tunnistamist.

5.14.9. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 16.

Eelnimetatud punktide puhul esitab Vaidlustaja etteheited seoses sellega, et RHAD-is ei ole nimetatud parkettkivi kattega kõnniteede konkreetset pindala ruutmeetri täpsusega, samas sisaldab p 16 arvukalt teisi alapunkte. Pole arusaadav, mis põhjusel palub Vaidlustaja tunnistada need punktid õigusvastaseks tervikuna, kui neis vaid ebaoluline osa puudutab parkettkivi kattega teid. Lisaks ei kehtesta antud punktid tööde mahtu. Tööde mahud on määratud RHAD-i lisa 2 „Tööde mahud“, mis on jagatud piirkondadeks. Iga piirkonna kohta on esitatud teenindatava objekti pindala ja objektile olevate eriobjektide loetelu (nt infokivi, linnamööbel jne).

Ainult üks punktide fraas puudutab parkettkivist katteid, määraes, et talihoolduse käigus on keelatud teraslumesahkade kokkupuude parkettkivi pinnaga. Normitehnika kohaselt, kui soovitakse kehtestada absoluutne keeld (nt konkreetsetel tingimustel on keelatud konkreetse vahendi kasutamine), ei tohi nimetada täiendavaid keelu kohaldamise tunnuseid.

Vaidlustaja viitab sellele, et eespool määratud keeld on vastuolus RHS § 88 lg 1 nõuetega. RHS § 88 lg 1 kohaselt, kui vastavas valdkonnas puudub tehniline norm, koostab hankija tehnilise kirjelduse kas hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldusena (mis võib sisaldada ka keskkonnahoidlikkuse kriteeriume) ja mis peab olema piisavalt täpne

hankelepingu eseme kindlaksmääramiseks pakkuja poolt ja hankelepingu sõlmimiseks, või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud viisil või neid kahte viisi omavahel kombineerides. Käesoleval juhul on Hankija nimetanud funktsionaalse nõude - konkreetse tehnoloogia kasutamine konkreetsete teekatete puhastamisel on keelatud. Kuidas on Vaidlustaja järeldanud, et funktsionaalne nõue peab olema väljendatud ruutmeetrites, jääb ebaselgeks. Hankija leiab, et Vaidlustaja nõue on sõnastatud liiga laialt ja ebakonkreetselt. RHAD-i detailiseerimine selliselt, nagu Vaidlustaja nõuab, väljub mõistlikkuse raamidest ega ole kooskõlas seadusega.

5.14.10. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2.

Eelnimetatud punktid on sõnastatud järgmiselt:

4.2. Jõepiirded, piirded treppide käsipuud, sh metallpiirded, värav

- 1. maiks teha ülevaatus ja remont, värvimine ning tagada nende alaline puhtus;

- Puhastada ja pesta operatiivselt (lindude väljaheited, tolm, ämblikuvõrk, grafiti jms);

- Lepingu jooksul remontida (vajadusel) ja värvida, et piirded oleksid alati korrektsed, terved ja puhtad ja tagada nende korrasolek ja korrektne väljanägemine, tolmust ja mustusest puhastamine

- Põhjalikult pesta 1 kord kuus hiljemalt 10.05/10.07/10.08/10.09;

Pesemine jooksvalt, et metall- ja puitpiirded ja käsipuud oleksid kogu aeg puhtad (NB! Eriti 5-krooni vaateplatvorm, jõeäärne promenaad, sadam, Pimeaed, Hahni trepp).

Vaidlustaja väidab nende punktide osas, et määrata tuleb loetletud objektide ruutmeetrid, jooksumeetrid jms. Eeltoodud punktid kehtestavad nimetatud objektide teenindamise üldnõuded ja ajavahemikud. Tööde mahud on nimetatud RHAD r

lisa 2 (arvestades, et lisa 2 on jagatud alamosadeks teeninduspiirkondade järgi).

RHS § 88 lg 1 ega teised selle paragrahvi lõiked ei sisalda nõuet nimetada iga tööde koostisosa pindala, pikkus või muu mõõtühik meetrites.

Vaidlustaja on järjepidevalt viidanud, et RHAD peab olema koostatud viisil, mis võimaldaks tal võtta selles määratud ruutmeetrid ja korrutada need oma ühikuhindadega. Hankija leiab, et tellitav objekt on selline, mis eeldab kohapeal tutvumist, kuna objekt on mitmekomponentne, koosneb erinevatest koostisosadest jne.

Vaidlustaja loogika kohaselt peaks Hankija, esitades nõude, et käsipuud peavad olema konkreetseks päevaks puhastatud, igal käsipuude mainimisel nimetama nende pikkuse meetrites. Selline lähenemine on vastuolus normitehnika põhimõtetega. Hankija on nimetanud teenindatavate objektide pindalad jne hankedokumentatsiooni lisa 2 „Tööde mahud“ (jagatuna alamosadeks). Vaidlustaja nõue on alusetu.

5.14.11. Osa 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.14, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.9 ja Osa 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.12.

Osa 1, TK ptk 4, p 4.14 on sõnastatud järgmiselt:

4.14. Muud hooldatavad objektid Kõikidel objektidel tagatakse linnavara puhtus: jooksev puhastamine (lumi, praht, lindude väljaheited, mustus, tolm, grafiti, ämblikuvõrk, pealiskirjad jms), pesemine ja puhastamine, ümbrus hoitakse puhas ja korras.

Lepingusse uute objektide ja elementide võtmisel/lisandumisel hooldatakse neid vastavalt hooldusjuhenditele.

Osa 2 p 4.9 ja Osa 3 p 4.12 on sõnastus identselt eespool tsiteeritud punktiga.

Vaidlustaja järeldab nendest punktidest, et need annavad Hankijale võimaluse suurendada lepingu mahtu linnamööbli osas kuni 10%. Hankijale jääb Vaidlustaja mõttekäik arusaamatuks. Vaidlusalused punktid kirjeldavad muude hooldatavate objektide teenindamise üldnõudeid, rõhutades, et juhul kui tööde mahule lisanduvad uued objektid (sõltumata nende lisamise alustest), toimub nende hooldamine vastavalt hooldusjuhenditele. Need punktid ei kehtesta Hankija õigust suurendada tööde mahtu. Pigem on tegemist tehnilise selgitusega, mis käsitleb olukordi, kus vananenud linnamööbli objektide puhul puuduvad hooldusjuhendid ning nende suhtes tuleb kehtestada üldised teenindamise nõuded. Kui paigaldatakse uus linnamööbel,

lisatakse selle juurde reeglina ka hooldusjuhendid ning nende olemasolul tuleb hooldamisel lähtuda nendest juhenditest.

5.14.12. Osade 1 ja 3 TK-de ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-id 4.10 ja Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.7

Osa 1 p 4.10 on sõnastatud järgmiselt:

4.10. Pesukuivatamistoed, vaibakloppimise alused

- Remondile mittekuuluvate, rikunud või amortiseerunud elementide demontaaž (kuni 50 tk lepingu kehtivuse jooksul).

Samas redaktsioonis on ka Osa 2 p 4.7 ja Osa 4 p 4.10.

Hankijale jääb ebaselgeks, mis täpselt Vaidlustajale nende punktide sõnastuses ei sobi. Ühel juhul viitab Vaidlustaja vajadusele määrata tööde orienteeruv maht, teisel juhul aga ei ole ta rahul demonteerimiseks ettenähtud objektide arvu ülempiiri puudumisega.

5.14.13. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.1.

Eelnimetatud punktid on sõnastatud järgmiselt:

7.3.1. Jalakäijate teed, platvorm, plats, laudtee, sild, trepp, sh riigipühad, vajadusel (näiteks ürituste läbiviimisel) – täiendav koristus päeva lõpus

Iga päev kella 7.30-ks ja 14.00-ks

NB! Tugeva lumesaju korral kontrollida olukorda ja puhastada iga päev hiljemalt kell 10:00.

Iga päev kella 7.30-ks NB! Tugeva lumesaju korral kontrollida olukorda ja puhastada iga päev hiljemalt kell 10:00

Iga päev kella 8.00-ks NB! Tugeva lumesaju korral kontrollida olukorda ja puhastada iga päev hiljemalt kell 10:00.

Vaidlustaja seisukohal, et eeltoodud punktid on vastuolus Määrusega. Vaidlustaja väidab, et Määrus näeb ette teede hooldustsükli (lumest puhastamise maksimaalse aja) ning Hankija ei saa nõuda teede puhastamist sagedamini, kui see on määruses sätestatud.

07.08.2025 seisukohas nõustus Vaidlustaja, et Määrus annab Hankijale õiguse määrata RHAD-is lühema kui 8-tunnise hooldustsükli (s.o lühema, kui Määrus ette näeb). Samas väidab Vaidlustaja, et Määrus ei võimalda kehtestada nõuet, mille kohaselt peavad tee seisundinõuded olema täidetud kindlaks kellaajaks päeva jooksul. Milline Määruse säte sellise keelu kehtestab, jääb arusaamatuks. Kaudselt saab järeldada, et Vaidlustaja peab kellaegade määramist seadusevastaseks, kuna tema arvates peab puhastamise aeg olema väljendatud tundides (nt iga 8 tunni jooksul peab toimuma teede lumest puhastamine).

Hankija leiab, et Määrus ei keela määrata konkreetset kellaega, milliseks teed peavad olema puhtad. Lisaks võib tsüklite määramine tekitada vaidlusi, näiteks millisest hetkest tuleb tsüklit arvutada: kas ajast, mil lumesadu muutub tugevamaks, või ajast, mil tugev lumesadu lõpeb. Konkreetsete kellaegade kehtestamine annab selge arusaama, milliseks ajaks teed peavad olema puhastatud.

Määruse lisa 7, mis kehtestab talvised seisundinõuded ja seisunditasemed, ei näe ette selle lisa kohaldamist kergliiklusteedele. Määruse lisa 9, mis sätestab hooldustsükli, kehtib üksnes seisunditasemetega teede suhtes ega kohaldu kergliiklusteedele. Seega on kergliiklusteede hooldusaegade määramine hooldustsüklite alusel küsitav.

5.14.14. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3 seoses nõudega *Kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill–oktoober vastavalt hooldusklassile.*

Eelnimetatud punktidesse kuulub 16 alapunkti. Ei ole selge, miks Vaidlustaja peab antud punkte tervikuna õigusvastaseks, kui vaidlustuses ja täiendavates seisukohtades avaldatakse rahulolematust üksnes ühe fraasi kohta: *Kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill–oktoober vastavalt hooldusklassile.*

Taas on vaidlus selle üle, et Vaidlustaja leiab, et pesuks peavad olema määratud konkreetsed kellaajad või ajavahemikud. Hankija on jätkuvalt seisukohal, et nende määramine ei ole

võimalik. Ka Määrus ei sätesta teede pesemise sagedust. Hankija jääb oma varem esitatud seisukohtade juurde, osutades sellele, et ei ole võimalik objektiivselt määrata ilmastikutingimusi, mille saabumisel muutub pesemine vajalikuks, ega ka pesemise tsükleid või kellaaegu. Vaidlustaja nõue tuleb jätta rahuldumata vähemalt selle ebaselguse (sõnastuse) tõttu.

5.14.15. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3 seoses nõudega *Raekoja platsilt saab lund ladustada kõrval asuvatele haljasaladele (Rüütli skväär) või selleks ette nähtud töövõtja territooriumile või linna territooriumile.*

Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-ides 7.3 (16 alapunkti) on lume ladustamisega seotud üksnes järgmine säte: *Raekoja platsilt saab lund ladustada kõrval asuvatele haljasaladele (Rüütli skväär) või selleks ette nähtud töövõtja territooriumile või linna territooriumile.*

Kuidas see säte rikub Vaidlustaja õigusi või mis põhjusel on antud nõue Vaidlustaja seisukohalt ebakonkreetne, jääb ebaselgeks.

5.14.16. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 8.

Osades 1–3 on TK p-id 8 sõnastatud järgmiselt:

8. *Jõeäärsed ujumiskohad sh jõe, kraavi või tiigiga piirnevad hooldusalad, veekogud;*

- *Veekogude, nende kallaste ja ümbruste puhastamine vastavalt objekti hooldusklassile;*
- *Prahi, rohu eemaldamine kaldalähedasest veest, sh põhjast kuni 1,5 – 3,5 kauguselt kaldast (sõltub objektist!) kevad, sügis ja suvehooajal – iga päev, talvehooajal – vastavalt vajadusele. Eriti Võidu tiik, Paju park, Joaorg, Kadastiku puhkeala;*
- *Hooajal iga päev kontrollida prügi puudumist tugiseinte piirkonnas, vees, talvehooajal – vastavalt vajadusele;*
- *Joaorg (Jõeäärne promenaad) – hooldus vastavalt objekti hooldusklassile. Iga päev kontrollida ja puhastada kõik suplusrannad, eriti ohtlikest osadest (näiteks klaasikildudest ja metallist);*
- *Kaldapealse võsastiku olemasolul ette näha osaline puhastamine võsast (vees kasvav võsa ja vette sattuvad põõsaste ja puude oksad – kindlasti) – kooskõlastada tellijaga;*
- *Kaldale uhutud korjused, ajupuud jm tuleb koristada kohaselt peale tormi ja veetõusu taandumist;*
- *Hoida igapäevaselt puhtana olmeprügist jätmetest;*
- *Niitmistööd vastavalt hooldusklassile jms.*

Vaidlustaja nõuab, et Hankija määraks kindlaks hooldustööde piiri kaldast. Punkt näeb ette, et prahi ja rohu eemaldamine kaldalähedasest veest, sh põhjast, toimub kuni 1,5–3,5 meetri kauguselt kaldast. Vaidlustaja aga nõuab teenindavate objektide täpse pindala määramist. Iga objekti kohta on pindala määratud lisas 2 „Tööde mahud“. Vaidlusalused punktid ei kehtesta teenindatavate objektide pindalasid, vaid kirjeldavad veekogude ja jõeäärsete kinnistute teenindamise üldnõudeid. Pakkujal lasub kohustus tutvuda objektidega kohapeal, et välja selgitada objektide eripära.

Mahutabelis (lisa 2 koos alam-osadega) on tööde teostamise objektideks määratud ligikaudu 500 objekti. Iga objekti kohta on esitatud selle pindala. Vaidlustaja võib arvutada pakkumuse maksumuse, orienteerudes eespool määratud mahtudele. Hankija siiski eeldab, et Vaidlustaja tutvuks objektidega kohapeal, tuvastaks, milliseid tehnoloogiaid ta võiks kasutada objektide teenindamiseks, ja koostaks oma pakkumuse selle põhjal.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

9. Osade 1–3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 8.

9.1. Osades 1–3 on Hankija kehtestanud TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 8 (edaspidi TK p 8) 27 (42)

järgmises sõnastuses: *Enne haljasalade hooldustööde läbiviimist peab töövõtja tegema riskianalüüsi ning maandama võimalikud riskid, sh liiklusest ning kommunikatsioonide paiknemisest tulenevad riskid. Riskianalüüs peab alati olema objektipõhine.*

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 8 on ebaselge ning seetõttu vastuolus RHS § 87 lg-ga 1, RHS § 88 lg-ga 1 ning RHS § 3 p-ides 1 ja 2 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

9.2. Vaidluses TK p-i 8 üle keskenduvad Vaidlustaja ja Hankija eelkõige sellele, kas TK p-is 8 sätestatud nõuete täitmiseks peab selle, kas objektidel esineb maa-aluseid kommunikatsioone, mis võivad teenuse osutamisega seoses kahjustada saada, välja selgitama pakkuja või Hankija.

9.3. Selgitamaks, mida Hankija peab silmas TK p-is 8 nõutud riskianalüüsi tegemise ning riskide maandamise nõude all, pöördus Vaidlustaja 09.07.2025 küsimusega Hankija poole⁴ (Päringute p 1), millele Hankija vastas 15.07.2025: *Pakkuja ülesanne on enne lepingu sõlmimist läbi viia haljasalade visuaalne ja tehniline eelanalüüs. Selle eesmärk on ennetada võimalikke hilisemaid arusaamatusi tööde teostamise tingimuste ja piirangute osas – näiteks kus ei ole võimalik kasutada mehhaniseeritud tehnikat, kus on vajalik käsitsi hooldus või kus haljastuse seisukord nõuab suuremat tähelepanu.*

Eeldatakse, et pakkuja, kes soovib alustada töödega Narva linnas, on eelnevalt tutvunud objektidega ning kaardistanud erinevad hooldusvajadused.

Näiteks:

- teatud objektidel, nagu Raekoja plats või Stockholmi plats, võib olla vajalik regulaarne käsitsi hooldus, kuna nende alade eripära ei võimalda mehhaniseeritud tööde teostamist;*
- nõlvadel võib osutuda vajalikuks eritehnoloogiate kasutamine või väljaõppinud töötajate (nt tööstusaltinistide) kaasamine, eriti niitmistööde puhul.*

Riskianalüüsi koostamine tähendab, et töövõtja hindab iga objekti puhul, millised võimalikud ohud võivad tööde käigus tekkida, ning määrab meetmed nende ennetamiseks või maandamiseks. See ei eelda, et pakkujal peab olema info maa-aluste kommunikatsioonide kohta, vaid pigem arvestust nende võimaliku olemasolu ja paiknemisega, et vältida tööde käigus võimalikke kahjustusi. Eesmärk on tagada tööde ohutus, tõhusus ning sobivate töömeetodite kasutamine igal objektil.

9.4. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et arvestades TK p-i 8 sõnastust ning Riigihanke eset (haljasalade hooldustööd), ei ole vaidlus maa-aluste kommunikatsioonide paiknemise väljaselgitamise võimaluste üle tegelikult üldse asjakohane. Vaidlustuskomisjoni arvates on Hankija vastus Päringutes [---] *See ei eelda, et pakkujal peab olema info maa-aluste kommunikatsioonide kohta, vaid pigem arvestust nende võimaliku olemasolu ja paiknemisega, et vältida tööde käigus võimalikke kahjustusi.* [---] täiesti adekvaatne. Siiski leiab, vaidlustuskomisjon, et kui Hankijale on teada, et mingite konkreetsete kommunikatsioonidega seoses esineb oht, et haljasalade hooldus selleks tavaliselt kasutatava tehnika või vahenditega või Hankija poolt ettenähtud nõuetele vastava tehnikaga (nt Osades 1–3 on Hankija kehtestanud TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 12) võib neid kahjustada, tuleb Hankijal pakkujaid sellest RHAD-is teavitada.

9.5. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et põhjendatud ei ole Vaidlustaja nõue, et tulenevalt Hankija vastusest Päringutes (vt käesoleva otsuse p 9.3) tuleb Hankijal RHAD-is välja tuua, millistel pindadel (nõlvadel) on vajalik eritehnoloogiate kasutamine või väljaõppinud töötajate kasutamine. Vaidlustuskomisjon märgib, et vastates Vaidlustaja küsimusele viitas Hankija

⁴ Vaidlustaja tugineb vaidlustuses olulisel määral teabevahetuses Hankijale 09.07.2025 esitatud küsimustele (eraldi failina esitatud 31 küsimust) ning Hankija 15.07.2025 vastustele neile küsimustele (eraldi failina 29 vastust) (Sõnumi ID 986505; edaspidi Päringud). Käesolevas otsuses viidatakse edaspidi Päringute punktile, mis konkreetset küsimust sisaldab.

üksnes võimalusele, et teatud nõlvadel võib osutada vajalikuks eritehnoloogiate kasutamine või väljaõppinud töötajate (nt tööstusalpinistide) kaasamine, mitte ei kohustanud pakkujaid seda tegema. On mõistlik eeldada, et oma valdkonna professionaalidena saavad pakkujad objektiga tutvumisel ise hinnata, kuidas ja milliste vahenditega nad hankelepingus ettenähtud töid teevad (tulemuse saavutavad) ning Hankija ei saa seda neile ette kirjutada.

9.6. Hoolimata eeltoodust nõustub vaidlustuskomisjon Vaidlustaja seisukohaga, et TK p-i 8 sõnastus on ebaselge ning seega vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt on hankija kohustatud korraldama riigihanke läbipaistvalt ja kontrollitavalt.

Hoolimata Hankija vastusest Päringute p-is 1 (vt käesoleva otsuse p 9.3) ei ole vaidlustuskomisjoni arvates arusaadav, mida TK p-is 8 nõutav riskianalüüs ning riskide maandamine sisuliselt tähendab, samuti see, mida tähendab, et riskianalüüs peab olema objektipõhine.

9.6.1. Esmalt märgib vaidlustuskomisjon, et TK p-ist 8 ega Hankija vastusest Päringute p-ist 1 ei nähtu, kas nõutav riskianalüüs ja riskide maandamine on mõeldud nõ pakkujatele endale suunatud tegevusena, millega Hankija soovib tagada, et pakkujad töötaksid ja mõtleksid RHAD-i läbi, tutvudes olukorraga ka kohapeal, või peab see mingil viisil olema esitatud ka Hankijale. Vaidlustuskomisjon märgib, et kuivõrd tegu on TK nõudega, võib mittevastavus sellele nõudele tuua RHS-i kohaselt kaasa pakkumuse tagasi lükkamise. TK p-ist 8 tekib küsimus, kas Hankijal on õigus pakkumus mittevastavase tõttu TK p-ile 8 tagasi lükata ning kui on, siis millistel tingimustel.

9.6.2. TK p-ist 8 ei ole arusaadav ka see, mida tähendab nõue, et riskianalüüs peab alati olema objektipõhine, kuna erinevates RHAD-i dokumentides on sõna „objekt“ kasutatud erinevates tähendustes. Nt RHAD dokumendi Juhised pakkujale p-i 1.4 kohaselt: *Riigihanke objektiks on Narva linna avalike haljastute ning teiste maa-alade hoolduse teostamine RHAD-s määratletud tingimustel*; Osade 1-3 Lisades 2a on objektidena toodud välja tänavad ja pargid (nt Osas 1 on nimetatud 197 objekti); Osade 1-3 TK ptk 6 „Mängu- ja spordiväljakud“ p-ist 6.1 nähtub, et objektideks selle punkti mõistes on ilmselt mängu- ja spordiväljakud. Ilmselgelt ei ole arusaadav, millist objektipõhisust Hankija TK p-is 8 nõuab või kuidas peaks välja nägema objektipõhine riskianalüüs.

9.7. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et TK p 8 on vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt on hankija kohustatud korraldama riigihanke läbipaistvalt ja kontrollitavalt ning Hankijal tuleb eelnimetatud punkt viia vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega.

10. Osade 1–3 TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 42 ja Lepingu p 1.4.

10.1. Osades 1–3 on Hankija kehtestanud TK ptk 1 „Üldnõuded“ p-id 42 (edaspidi TK p 42) järgmises sõnastuses: *Juhul, kui teenuse osutamise käigus haljasalade hooldusööde maht vajab muutmist, tasub Tellija täiendava mahu eest lepingu fikseeritud ühikuhinna alusel. Samadel alustel vähendatakse vajadusel hooldusmahtu.*

Lepingu p 1.4 on sõnastatud järgmiselt: *Tellijal on õigus muuta (suurendada, vähendada, asendada) lepingu hooldusmahtu, objektide hooldusklasse (üle viia ühest hooldusklassist teisse) ja/või hooldusnõudeid võrreldes hankedokumentides sätestatuga kuni 10 protsenti Lepingu hinnast, lähtudes hankemenetluse käigus kujunenud ühikuhindadest, teatades sellest Töövõtjale vähemalt 3 tööpäeva ette.*

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 42 ja Lepingu p 1.4 on ebaselged ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-tega 1 ja 7, RHS § 123 lg-ga 2 ning RHS § 3 p-ides 1 ja 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

10.2. Seoses TK p-iga 42 palus Vaidlustaja Hankijal teabevahetuses (Päringute p 6) selgitada, kuidas ning mille alusel tekib lepingu fikseeritud ühikuhind, mille alusel korrigeeritakse lepingu maksumust hooldusmahtude muutmisel. Hankija vastas: *Hinnapakumuse esitamisel määratakse maksumustabelis fikseeritud ruutmeetrihinna, näiteks 1. hooldusklassis 0,01 eurot/m² ilma käibemaksuta. See hind on fikseeritud. Kui linnale lisanduvad uued objektid, on tellijal õigus lisada need olemasolevale lepingule kuni 10% ulatuses, rakendades sama ruutmeetrihinda. Kui muudatuste maht ületab 10%, esitab tellija hinnapäringu ning kui pakkuja uus hind sobib, tellitakse tööd uue hinnaga.*

Sama põhimõtet kordab ka Lepingu p 1.4.

10.3. Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viia TK p-id 42 ja Lepingu p-i 1.4 õigusaktidega kooskõlla, töötades välja mehhanismi, mille alusel oleks võimalik hooldusmahtude muutmisel objektiivselt välja arvestada ka osutatava teenuse maksumus.

Sarnase hooldusklassiga objektide hoolduskulud pole alati võrreldavad. Hankija kirjeldatud kord oleks piisav, kui lisanduks ainult uus piirkond (st ainult täiendavate ruutmeetrite näol), aga hooldusobjekte saab lisanduda ka olemasoleva piirkonna sisse, millisel juhul hooldatava ala ruutmeetrid küll ei muutu, aga muutuda võib hooldamise ressursimahukus ja kallidus. Haljasalade hooldusmaksumusi ei saa võrrelda ainult ruutmeetrihinna alusel, kuna näiteks üks haljasala võib olla ainult niiduala, samal ajal kui teisel sama suurel haljasalal võivad olla suurt hooldust vajavad objektid.

Eeltoodud vastuolu saaks kõrvaldada, kui hinnapakumise tabelis oleks fikseeritud erinevate objektide ja tööliikide ühikuhinnad või mingi mehhanism, kuidas ja mille alusel muudatuste puhul töömahukust hinnatakse. Praeguses sõnastuses annavad hanketingimused Hankijale võimaluse lepingu mahu meelevaldseks muutmiseks, olgugi et nii töömahu maha- kui juurdearvamisega kaasnev teenuse maksumus pole objektiivselt välja arvatav. Olukorras, kus Hankija maksab ainult lisanduva ruutmeetrihinna alusel, ei pruugi see peegeldada töövõtjate tegeliku töömahu muutust. See kallutaks lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaalu töövõtjate kahjuks, mis tooks kaasa lepingutingimuste ebaproportsionaalsuse.

Hankija hinnangul pole Vaidlustaja etteheited põhjendatud, kuna:

1) täiendavate tööde maksumus määratakse sama liiki ja samas piirkonnas teostatavate tööde ühikuhindade alusel. Igas piirkonnas on erinevad maastikuolud, nõlvad ja muud erinevused, mis varieeruvad piirkonna piires, ning pakkuja esitab oma pakumuses ühikuhinna, arvestades just neid erinevusi. Sellisel juhul sisaldab ühikuhind juba ka pakkuja riske, mis tulenevad asjaolust, et piirkonna maastik ei ole homogeenne. Lisanduvad uued alad kuuluvad üldjuhul samasse piirkonda ning sealne maastik võib samuti olla varieeruv, seetõttu ühikuhind katab ka need erinevused;

2) pakkujal võimalik arvestada kõiki võimalikke riske ühikuhinna määramisel oma pakumuses.

3) sunniviisiline lepinguliste kohustuste vahekorra muutmine annab pakkuja VÕS § 97 lg-s 5 ettenähtud õiguskaitsevahendi kasutamise võimaluse.

10.4. Vaidluskomisjon ei nõustu Vaidlustaja seisukohaga, et TK p 42 ja Lepingu p 1.4 on ebaselged ja seetõttu õigusvastased. Hankija on kehtestanud TK p-is 42 ja Lepingu p-is 1.4 arusaadava mehhanismi selle kohta, kuidas haljasalade hooldusööde mahu muutumisel tasub Tellija täiendava mahu eest.

Vaidluskomisjon mõnab, et mingi teistsugune mehhanism võib olla pakkujatele Hankija kehtestatust soodsam, kuid Hankijal on RHAD-i, sh hankelepingu tingimuste kehtestamisel avar kaalutlusruum. RHS § 3 p-idest 1 ja 2 tulenev proportsionaalsuse üldpõhimõte ei nõua, et hankelepingu tingimused peaksid olema riigihankes osalemisest huvitatud isikutele kõige soodsamad ega seda, et hankelepingus peaksid hankija ning eduka pakkuja õigused ja kohustused igal juhul omavahel tasakaalus. Proportsionaalsuse nõue tähendab, et hankija ei seaks riigihanke eset arvestades põhjendamatuid piiranguid, mis välistavad ausa ja läbipaistva konkurentsi või et tingimused oleks ilma ebamõistlikult piiravad. Asjaolu, et TK või mõni muu

RHAD-i tingimus ei ole hankemenetluses osalemisest huvitatud isikule meelepärana ei muuda seda tingimust õigusvastaseks.

Vaidlustaja ei väida, et TK p 42 ja Lepingu p 1.4 takistaksid tal pakkumuse esitamist, kuigi võib olla õige, et mingi teistsugune mehhanism või ühikhindade kehtestamine, mida Vaidlustaja vaidlustusmenetluse kaudu taotleb, võiks olla Vaidlustajale (kui temaga sõlmitaks hankelepingu) hooldusmahu muutmise korral soodsamad. Samas ei saa väita, et käsitletavate sätetega jätaks Hankija pakkuja kanda ebaproportsionaalselt kõrge äririski. Pakkuja, kes riski võtta ei soovi, ei pea pakkumust esitama või võib pakkuda hinda, mis tema äririski katab.

Vaidlustuskomisjoni hinnangul vastavad TK p 42 ja Lepingu p 1.4 õigusaktidega ettenähtud nõuetele.

11. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 2.2.

11.1. Vaidlustaja vaidlustab Osade 1–3 TK ptk „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 2.2 (edaspidi TK p 2.2).

Vaidlustuskomisjon märgib, et TK p 2.2 koosneb mitmetest numereerimata alapunktidest, millest Vaidlustaja vaidlustab sisuliselt üksnes ühe, mis on kehtestatud järgmises sõnastuses: *Heakorralike käigus talgute läbiviimise ajal lepingujärgsetel objektidel (vastavalt Lisale 2a) prügi kottidesse korjamise korral veetakse kotid ära Töövõtja kulus.*

Lähtudes vaidlustusest vaatab vaidlustuskomisjon TK p-i 2.2 kohta esitatud vaidlustuse läbi üksnes eeltoodud alapunkti osas.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 2.2 on ebaselge ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-ga 1 ning RHS § 3 p-ides 2 ja 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

11.2. TK p-i 2.2 kohta esitas Vaidlustaja teabevahetuses Hankijale küsimuse (Päringute p 8): *Lisa 2 Tehniline kirjeldus 1 osa ptk 3 Haljasalade hooldustööde nõuded jrk 2.2 kohustab Töövõtjat talgute läbiviimise ajal ära vedama kogunenud prügikotid oma kuludega. Hetkel on pakkujaile teadmata, millises mahus korraldatakse talguid ning kui palju tekib prügikotte, mille äraveo ja ladustamiskulu tuleb kanda töövõtjal. Palume lisada hinnapakumuse tabelisse vastava tööliigi ühikhind.*

Hankija vastas eeltoodud küsimusele: *Kõik prügi, mida töövõtja kogub kottidesse, tuleb territooriumilt ära vedada. Sama kehtib ka väikeste prügikotikasade, lehtede või muu prahi kohta hooldataval alal. Tellija ei saa ette näha, kui palju prügikotte tekib lepingu kehtivuse perioodil. Kõik need aspektid peab töövõtja ise arvestama.*

On ilmne, et Hankija eeltoodud vastus, milles Hankija räägib töövõtja poolt lepinguperioodi jooksul kogutud prügi ära vedamisest, ei vasta Vaidlustaja küsimusele TK p-i 2.2 kohta ega ole tegelikult üldse seotud TK p-iga 2.2, mis käsitleb talgute läbiviimisel kogutud prügi äravedu.

Kuigi 01.08.2025 esitatud vastuses vaidlustusele (vt käesoleva otsuse p 5.3) käsitleb Hankija ka talgute „Teeme ära!“ küsimust, puudutab see Hankija vastus vaidlustusele suures osas töövõtja kogutava prügi äravedu, mis ei ole aga üldse seotud TK p-iga 2.2. Alles Hankija 12.08.2025 täiendavates seisukohtades käsitleb Hankija üheselt arusaadavalt ka TK p-iga 2.2 seonduvat (vt käesoleva otsuse p 5.14.7).

11.3. Esmalt märgib vaidlustuskomisjon, et taotlust lisada RHAD-i prügikottide äraveo ühikhind, mille Vaidlustaja esitas Päringute p-is 8, ei ole Vaidlustaja vaidlustuses ega oma täiendavates seisukohtades esitanud. Vaidlustusmenetluses palub Vaidlustaja kohustada Hankijat esitama talgute korras tekkiva prügi eeldatava mahu (kogemuslikult) või (pärast Hankija 01.08.2025 vastuses esitatud seisukohta, et TK p 2.2 puudutab hoopis kogu töövõtja poolt lepinguperioodil kogutud prügi äravedu) kohustada Hankijat kõrvaldama TK p-is 2.2 esinev ebaselgus, kuna talgutena ei saa pidada silmas töövõtja enda poolt lepingust tulenevate hooldustööde tegemist.

Nagu eespool märgitud, on Hankija oma 12.08.2025 seisukohtades andnud vaidlustusele vastuse TK p-i 2.2 sisust lähtudes, mistõttu vastuolu TK p-i 2.2 sõnastuse ning Hankija sellest

arusaamise vahel enam ei esine. Hankija on seisukohal, et tegemist on teenusega, mille puhul ei ole võimalik määrata teenuse üksikasju sellise täpsusega. Kui RHAD sõnastada vastavalt Vaidlustaja soovile, tuleks Hankija arvates lepingu eesmärgi (linna haljasalade heakord) saavutamiseks omada valmisolekut sõlmida asendusleping kolmanda isikuga juhuks, kui Vaidlustaja väidab, et talgutel kogutud prügikottide arv ületab RHAD-is määratud mahu ning veab ära vaid osa prügikotte, jättes ülejäänud prügikottide äraveo Hankija korraldada. Hankijal ei ole võimalik fikseerida tööde mahtu, nt prügikottide arvu, täpse arvuna.

11.4. Vaidlustuskomisjoni hinnangul oli ja on TK p 2.2 sisult arusaadav ning üheselt mõistetav – kui heakorralduste jooksul viiakse lepingujärgsetel objektidel läbi talgud ning nende käigus korjatakse prügi kottidesse, veetakse kotid ära töövõtja kulul. Nagu juba eespool märgitud, tulenes Vaidlustaja taotlus kohustada Hankijat kõrvaldama TK p-is 2.2 esinev ebaselgus sellest, et 01.08.2025 vastuses vaidlustusele ei lähtunud Hankija mingil põhjusel TK p-i 2.2 sisust ning andis TK p-ile 2.2 tähenduse, mida sellel ilmselgelt pole (töövõtja poolt lepinguperioodil kogutava prügi äravedu). Kuna Hankija 12.08.2025 seisukohtadest nähtub, et Hankija on TK p-i 2.2 sisust ning oma veast vastuses vaidlustusele aru saanud, on Vaidlustaja väidetud vastuolu või ebaselgus TK p-is 2.2 likvideeritud. Vaidlustuskomisjon märgib siiski, et tegelikult ei saagi esineda vastuolu RHAD-is kehtestatud nõude ning Hankija poolt vaidlustusmenetluses esitatud seisukohtade vahel, sest lähtuda tuleb igal juhul RHAD-i tingimusest. Kui Hankija leiab vaidlustusmenetluses, et RHAD-is kehtestatud nõue pole kooskõlas tema tegeliku tahtega, tuleb RHAD-i muuta.

11.5. Vaidlustuskomisjon märgib veelkord, et Vaidlustaja taotlus TK p-i 2.2 õigusaktide nõuetega kooskõlla viimiseks piirdub üksnes sellega, et Hankijal tuleks esitada talgute korras tekkiva prügi eeldatav maht (kogemuslikult). Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja taotlus on põhjendatud.

Vaidlustuskomisjon leiab, et kui Hankija on TK-s kehtestanud nõude talgute läbiviimisel tekkinud prügi äravedamiseks töövõtja kulul (vaidlustuskomisjon juhib tähelepanu, et nõutud ei ole prügikottide äravedu töövõtja poolt vaid töövõtja kulul), tuleks Hankija esitada RHAD-is ka hinnang selle kohta, milline võiks olla talgutel tekkiv tõenäoline prügikottide hulk ajaühikus (nt aastas). Eelduslikult peaks Hankijal olema teave selle kohta, kui palju talgute iseloomuga töid aastas orienteeruvalt läbi viiakse ning kui palju prügi selle käigus kogutakse. Vaidlustuskomisjon leiab, et hankemenetluses osalemisest huvitatud isikutel, kes seni pole Narvas teenust osutanud, on peaaegu võimatu hinnata seda, kui palju (kui suuri) prügikotte TK p-i 2.2 alusel ära vedada tuleks. Pakkujate võimalikud professionaalsed kogemused teenuste osutamisest teistes linnades ei aita siin kuigivõrd kaasa, sest igal piirkonnal on oma eripära. Vaidlustuskomisjonile on arusaadav, et Hankijal ei ole võimalik täpselt ette näha, kui palju prügikotte järgnevatel aastatel talgute tulemusel võib tekkida (selliste täpsete andmete avaldamist ei ole Vaidlustaja ka soovinud), kuid mingi indikatsiooni on Hankija kahtlemata võimeline andma.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et TK p 2.2 on vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt hankija on kohustatud korraldama riigihanke läbipaistvalt ja kontrollitavalt ning Hankijal tuleb eelnimetatud punkt viia vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega. Seejuures ei pea Hankija ilmingimata muutma TK p-i 2.2 vaid võib muudatused teha ka mujal RHAD-is.

12. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 16.

12.1. Vaidlustaja vaidlustab Osades 1–3 TK ptk „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 16 *Erinevate projektide alusel ehitatud ja kasutusele võetud ja võetavad objektid* (edaspidi TK p 16).

Vaidlustuskomisjon märgib, et TK p 16 koosneb mitmetest numereerimata alapunktidest, millest Vaidlustaja vaidlustab tegelikult üksnes ühe, mis on kehtestatud järgmises sõnastuses:

Hooldamisel on keelatud: Talihoolduse käigus teraslumesahkade kokkupuude parkettkivi pinnaga.

Lähtudes vaidlustusest vaatab vaidlustuskomisjon TK p-i 16 kohta esitatud vaidlustuse läbi üksnes eeltoodud alapunkti osas.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 16 on ebaselge ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-tega 1 ja 7 ning RHS § 3 p-ides 1 ja 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

12.2. TK p-iga 16 seoses esitati Hankijale 21.07.2025 teabevahetuses küsimus⁵: TK p-is 16 on keeld sõita mehhanismidega parkettkivi sillutisel (kõnniteedel) ja talihoolduse käigus teraslumesahkade kokkupuude parkettkivi pinnaga – *Palume täpsustada vastavate alade pindala! [---].*

Hankija vastas 24.07.2025: *Parkettkivist (kõnniteedel) pindala kuulub objektide kogupindala hulka. On vajalik tutvuda objektidega ja hooldusjuhendiga. [---]*

12.3. Vaidlustaja leiab, et kuna Hankija pole RHAD-is eraldi välja toonud parkettkivist kõnniteede pindala, millest sõltub hooldamiseks vajaliku ressursi (tööjõud ja tehnika) maksumus, ei pruugi pakkumused olla võrreldavad. Parkettkivist kõnniteedega kohapeal tutvumisel võivad pakkujad küll hinnata umbkaudselt nende pindala, kuid see ei viiks tõenäoliselt eriti täpse tulemuseni. Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima TK p-i 16 kooskõlla õigusaktidega ettenähtud nõuetega, esitades RHAD-is vastavad mahud (s.o eristades parkettkiviga teede pindala kogu haljasalade pindalast). Parkettkivist kõnniteede pindala teadmine on pakkujatele pakkumuste hinna kujundamisel eriti oluline, kuna nende talihooldus on pakkujatele üks kallimaid tööliike.

Vastuses vaidlustusele leiab Hankija, et tal puudub võimalus nimetada täpset parkettkiviga kaetud kõnniteede pindala, kuna kahe aasta jooksul see pindala ilmselgelt muutub, sest linnas toimub pidev kõnniteede uuendamine ja uuendamisel kasutatakse reeglina just kõnniteede rajamist parkettkivist. Hankija on pannud pakkujale kohustuse tutvuda objektidega kohapeal selleks, et pakkuja saaks ise määrata konkreetsete tööde mahu ja lähtuda sellest pakkumuse maksumuse arvutamisel. Hankija on seisukohal, et RHS § 88 lg 1 ei nõua, et hankija nimetaks lepingu eseme piiramatut täpsusega. See oleks vastuolus RHS § 88 lg-ga 6.

12.4. Vaidlustuskomisjon märgib, et Tehnilise kirjelduse üheks eesmärgiks (sh RHS § 87 lg 1 ning eriti RHS § 88 lg 1 kohaselt) on anda pakkujatele selge ja täpne ülevaade hankija vajadustest. Tehniline kirjeldus peab kirjeldama hankelepingu esemele esitatavaid tehnilisi nõudeid vastavas valdkonnas tegutsevale isikule arusaadavat terminoloogiat ja täpsuse aste kasutades selliselt, et tehnilise kirjelduse alusel oleks pakkujal võimalik kõike hankelepingu eseme teostamiseks vajalikku üheselt määratleda. Tehnilise kirjelduse üheks eesmärgiks on see, et pakkujad saaksid pakkumust koostades arvestada kõiki töid, mis tuleb teostada sõlmitava hankelepingu alusel, aga ka tööde teostamisega kaasnevaid keelde.

12.5. Vaidlustuskomisjon mõnab, et teatud juhtudel ei ole hankijal võimalik määratleda sõlmitava hankelepingu eset tehnilises kirjelduses detailselt ja sellisel juhul peavad pakkujad vähemalt osaliselt lähtuma pakkumust koostades oma kogemustest vastavas valdkonnas. Üldjuhul peab professionaalne pakkuja olema suuteline enda kogemuste alusel hindama umbkaudseltki teatud tööde võimalikku mahtu. Vaatamata sellele on vaidlustuskomisjon seisukohal, et kui tehnilises kirjelduses on võimalik nõuded sõlmitava hankelepingu esemele täpsemalt sätestada, siis peab hankija seda ka tegema. Seda nõuab eelkõige RHS § 88 lg 1.

12.6. Käesoleval juhul leiab vaidlustuskomisjon, et parkettkivist kõnniteede praegune pindala peaks vähemalt üldjoontes olema Hankijale teada, mistõttu Hankijal tuleks see RHAD-is pakkujatele teatavaks teha, et kogu konkreetse töö mahu, mida pakkujatel lepinguperioodi

⁵ Vt Sõnumi ID 990005.

jooksul tuleb teha, arvestamise risk ei oleks täielikult pandud pakkujatele. Vaidlustuskomisjon mõistab Hankija argumenti, et Hankija ei saa anda parkettkivist kõnniteede täpset pindala, kuna selliseid teid võidakse lepinguperioodil juurde ehitada, kuid sama argument kehtib veelgi enam pakkujate suhtes – ka siis, kui pakkujad tutvuvad objektidega kohapeal ning hindavad umbkaudselt parkettkivist kõnniteede praeguse pindala, puudub neil teadmine sellest kui palju Narva linn kavatses kõnealuseid teid juurde ehitada.

12.7. Eeltoodud põhjustel leiab vaidlustuskomisjon, et TK p 1.6 on vastuolus RHS § 88 lg-ga 1, kuid ka RHS § 3 p-des 1 ja 2 sätestatu riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega, seda proportsionaalsuse osas. Hankijal tuleb TK p 1.6 viia kooskõlla õigusaktides ettenähtud nõuetega. Seejuures ei pea Hankija ilmtingimata muutma TK p-i 1.6 vaid võib muudatused teha ka mujal RHAD-is.

13. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2.

13.1. Osades 1–3 on Hankija kehtestanud TK ptk-s 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 4.2 (edaspidi TK p 4.2) järgmises ühesuguses sõnastuses: *Jõepiirded, piirded ja treppide käsipuud, sh metallpiirded, värav:*

- 1. maiks teha ülevaatus ja remont, värvimine ning tagada nende alaline puhtus;
 - Puhastada ja pesta operatiivselt (lindude väljaheited, tolmu, ämblikuvõrk, grafiti jms);
 - Lepingu jooksul remontida (vajadusel) ja värvida, et piirded oleksid alati korrektsed, terved ja puhtad ja tagada nende korrasolek ja korrektne väljanägemine, tolmu ja mustusest puhastamine;
 - Põhjalikult pesta 1 kord kuus hiljemalt 10.05/10.07/10.08/10.09;
- Pesemine jooksvalt, et metall- ja puitpiirded ja käsipuud oleksid kogu aeg puhtad (NB! Eriti 5-krooni vaateplatvorm, jõeäärne promenaad, sadam, Pimeaed, Hahni trepp).*

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 4.2 on ebaselge ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-ga 1 ning RHS § 3 p-is 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

13.2. TK p-iga 4.2 seoses palus Vaidlustaja teabevahetuses (Päringute p 12) Hankijat täpsustada TK p-is 4.2 kirjeldatud hooldusmahtu (jm, tk), et pakkujatel oleks võimalik kalkuleerida nende hooldusega seonduvaid kulusid. Vastuseks teatas Hankija muuhulgas, et tal puudub jõepiirete, piirete, treppide, käsipuude, väravate jms arvestus. Pakkujal võib kohale tulla ja mahud ise üle vaadata.

Vaidlustaja leiab, et mahu ebaselguse tõttu pole pakkujatel võimalik eelnimetatud objektide puhul adekvaatset hooldusmaksumust pakkuda. Hankija saaks vastavad mahud välja selgitada ning pakkujatele edastada.

Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima TK p-id 4.2 kooskõlla õigusaktides ettenähtud nõuetega, ning esitada TK-s jõepiirete, treppide käsipuude jm (vähemalt umbkaudsed) mahud.

13.3. Nagu eespool juba märgitud ei ole Hankijal teatud juhtudel võimalik määratleda sõlmitava hankelepingu eset tehnilises kirjelduses detailselt ja sellisel juhul peavad pakkujad vähemalt osaliselt lähtuma pakkumust koostades oma kogemustest vastavas valdkonnas. Üldjuhul peab professionaalne pakkujal olema suuteline enda kogemuste alusel hindama umbkaudseltki teatud tööde võimalikku mahtu. Vaatamata sellele on vaidlustuskomisjon seisukohal, et kui tehnilises kirjelduses on võimalik nõuded sõlmitava hankelepingu esemele täpsemalt sätestada, siis peab Hankija seda ka tegema. Seda nõuab eelkõige RHS § 88 lg 1.

Vaidlustuskomisjon leiab, et TK p-is 4.2 nimetatud jõepiirete, piirete ja treppide käsipuude ja väravate maht peaks Hankijale vähemalt üldjoontes teada olema. mistõttu Hankijal tuleks nende tööde maht mingil kujul RHAD-is pakkujatele teatavaks teha, et kogu konkreetse töö, mida pakkujatel lepinguperioodi jooksul tuleb teha, arvestamise risk ei oleks täielikult pandud pakkujatele.

13.4. Eeltoodud põhjustel leiab vaidlustuskomisjon, et TK p 4.2 on vastuolus RHS § 88 lg-ga 1, ning RHS § 3 p-des 1 ja 2 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega, seda proportsionaalsuse osas. Hankijal tuleb TK p 4.2 viia kooskõlla õigusaktides ettenähtud nõuetega. Seejuures ei pea Hankija ilmingimata muutma TK p-i 4.2 vaid võib muudatused teha ka mujal RHAD-is.

14. Osa 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.14, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.9, Osa 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.12.

14.1. Osa 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-i 4.14, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-i 4.9 ja Osa 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-i 4.12 (edaspidi TK p-id 4.14, 4.9 ja 4.12) on Hankija kehtestanud ühesuguses sõnastuses:

Muud hooldatavad objektid. Kõikidel objektidel tagatakse linnavara puhtus: jooksev puhastamine (lumi, praht, lindude väljaheited, mustus, tolm, grafiti, ämblikuvõrk, pealiskirjad jms), pesemine ja puhastamine, ümbrus hoitakse puhas ja korras.

Lepingusse uute objektide ja elementide võtmisel/lisandumisel hooldatakse neid vastavalt hooldusjuhenditele.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p-id 4.14, 4.9 ja 4.12 on ebaselged ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-tega 1 ja 7, RHS §-iga 123 ning RHS § 3 p-ides 1 ja 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

14.2. Seoses TK p-idega 4.14, 4.9 ja 4.12 palus Vaidlustaja Hankijalt teabevahetuses (Päringute p 14) selgitust lause *Lepingusse uute objektide ja elementide võtmisel/lisandumisel hooldatakse neid vastavalt hooldusjuhenditele* kohta, soovides teada, kuidas saavad pakkujad ette näha, milliseid objekte ning mis ulatuses lepinguperioodil lisandub ning palus lisada hinnapakkumuse tabelisse vastav ühikhind.

Hankija vastas, et ei ole võimalik täpselt prognoosida, millised uued objektid või elemendid lisanduvad lepinguperioodi jooksul või millises mahus, kuid uute objektide lisamine lepingusse toimub vastavalt kehtivale m² ühikuhinnale, tingimusel et muudatused jäävad alla 10% lepingu mahust. Kui muudatus ületab 10%, viib tellija läbi täiendava hinnapäringu ja hinnakokkuleppe töövõtjaga.

Vaidlustuses leiab Vaidlustaja, et ruutmeetrihinna järgi uute objektide hinnastamisel pole võrreldavate pakkumuste tegemine võimalik, kuna hooldusobjekte saab lisanduda määramatus ulatuses ka olemasoleva piirkonna sisse, millisel juhul hooldatava ala ruutmeetrid ei muutu, kuigi objektide hooldamine võib muutuda oluliselt ressursimahukamaks ja kallimaks. Kuna TK ja Leping pole piisavalt täpsed (RHS § 88 lg 1), toob see Vaidlustaja arvates kaasa olukorra, kus pakkujad ei saa pakkumuse koostamisel lähtuda ühesugustest algandmetest. Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima TK p-id 4.14, 4.9 ja 4.12 kooskõlla õigusaktidega ettenähtud nõuetega, töötades välja mehhanismi, mille alusel oleks võimalik hooldusmahtude muutmisel objektiivselt välja arvestada ka osutatava teenuse maksumus.

01.08.2025 vastuses vaidlustusele leidis Hankija, et kuigi Vaidlustaja püüab Hankijale ette kirjutada lepingu hinna kujundamist ühikhindade alusel, ei pea Hankija ühikhindadel põhinevat lepingu hinna viisi otstarbekaks, kuna ei saa ette näha, kuidas muutuvad tööde mahud kahe aasta jooksul. Hankija leiab, et on pakkunud RHAD-is mehhanismi, mille alusel töömahtusid muudatuste korral hinnatakse.

12.08.2025 vastuses vaidlustusele on Hankija oma positsioone muutnud ning asunud seisukohale, et TK p-id 4.14, 4.9 ja 4.12 kirjeldavad hooldatavate objektide teenindamise üldnõudeid, rõhutades, et juhul kui tööde mahule lisanduvad uued objektid (sõltumata nende lisamise alustest), toimub nende hooldamine vastavalt hooldusjuhenditele. Need punktid ei kehtesta Hankija õigust suurendada tööde mahtu vaid tegemist on tehnilise selgitusega, mis käsitleb olukordi, kus vananenud linnamööbli objektide puhul puuduvad hooldusjuhendid ning nende suhtes tuleb kehtestada üldised teenindamise nõuded. Kui paigaldatakse uus linnamööbel, lisatakse selle juurde reeglina ka hooldusjuhendid.

14.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et TK p-id 4.14, 4.9 ja 4.12 ei ole tervikuna ning eraldi lause *Lepingusse uute objektide ja elementide võtmisel/lisandumisel hooldatakse neid vastavalt hooldusjuhenditele* osas ebaselged ning seetõttu vastuolus Vaidlustaja viidatud õigusaktide nõuetega. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankija 12.08.2025 vastuses esitatud seisukohaga, et TK p-id 4.14, 4.9 ja 4.12 ei sätesta iseenesest mingit nõuet seoses lepingu mahu muutmisega vaid üksnes seda, kuidas tuleb hooldada lepingusse võetud uusi objekte ja elemente – vastavalt hooldusjuhenditele. Kuna vaidlusalused punktid ei sätesta lepingu mahu suurenemist, ei pea need sisaldama ka hinnastamise mehhanismi, mida Vaidlustaja vajalikuks peab, mistõttu vaidlustuskomisjon leiab, et TK p-ide 4.10 ja 4.12 osas ei esine Vaidlustaja väidetud vastuolu õigusaktides kehtestatud nõuetega.

15. Osa 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.10, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.7, Osa 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p 4.10.

15.1. Osa 1 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-i 4.10, Osa 2 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-i 4.7 ja Osa 3 TK ptk 4 „Linnainventari hooldustööd“ p-i 4.10 (edaspidi TK p-id 4.10 ja 4.12) on Hankija kehtestanud ühesuguses sõnastuses: *Pesukuivatamistoed, vaibakloppimise alused - Remondile mittekuuluvate, rikutud või amortiseerunud elementide demontaaž (kuni 50 tk lepingu kehtivuse jooksul)*.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p-id 4.10 ja 4.12 on ebaselged ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-ga 1.

15.2. Vaidlustuskomisjon märgib, et Riigihanke alustamisel puudus TK p-ides 4.10 ja 4.12 sulgudes olev lause osa (*kuni 50 tk lepingu kehtivuse jooksul*). Vastuseks Vaidlustaja küsimusele teabevahetuses (Päringute p 13) demonteeritavate elementide hulga kohta vastas Hankija, et ei tea, palju neid sel aastal eemaldatakse, kuid *Eeldame siiski, et maht ei ületa 50 ühikut*.

RHR-ist nähtub, et 18.07.2025 RHR-is avaldatud TK p-ide 4.10 ja 4.12 versioonis on Hankija lisanud teksti (*kuni 50 tk lepingu kehtivuse jooksul*), millega on määranud kindlaks demonteeritavate elementide maksimaalse mahu lepingu kehtivuse jooksul.

15.3. Vaidlustuskomisjon leiab, et Hankija on kõrvaldanud Vaidlustaja väidetud puuduse juba enne vaidlustuse esitamist (28.07.2025). Igal juhul kehtivad TK p-id 4.10 ja 4.12 käesoleval hetkel sõnastuses, mis näitab, millises maksimaalses ulatuses peab töövõtja demonteerima elemendid oma kulul, mistõttu TK p-ide 4.10 ja 4.12 osas ei esine Vaidlustaja väidetud vastuolu õigusaktides kehtestatud nõuetega.

16. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3.1.

16.1. Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ on Hankija kehtestanud ühesuguses sõnastuses p-id 7.3.1 (edaspidi TK p 7.3.1), mis sätestavad muuhulgas nõuded lumekoristusele:

Jalakäijate teed, platvorm, plats, laudtee, sild, trepp, sh riigipühad, vajadusel (näiteks ürituste läbiviimisel) – täiendav koristus päeva lõpus

Iga päev kella 7.30- ks ja 14.00-ks NB! Tugeva lumesaju korral kontrollida olukorda ja puhastada iga päev hiljemalt kell 10:00;

Iga päev kella 7.30- ks NB! Tugeva lumesaju korral kontrollida olukorda ja puhastada iga päev hiljemalt kell 10:00;

Iga päev kella 8.00- ks NB! Tugeva lumesaju korral kontrollida olukorda ja puhastada iga päev hiljemalt kell 10:00.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 7.3.1 on vastuolus Määrusega.

16.2. TK p-iga 7.3.1 seoses märkis Vaidlustaja Päringutes (p 19), et kuna TK p 7.3.1 sisaldab kellaajalisi nõudeid kõnniteede talihoolduse teostamiseks, ei ole see kooskõlas Määrusega. Hankija vastas, et haljasalade objektide talvine hooldus põhineb eelkõige hankemenetluse tehnilise kirjelduse osal ning tugineb parimatel hooldustavadel ja linna kvaliteedinõuetel. Vaidlustusmenetluses taandub vaidlus TK p-i 7.3.1 õiguspärasuse üle sisuliselt sellele, kas Määrus laieneb TK p-i 7.3.1 nõuetele või mitte.

16.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et TK p-is 7.3.1 nimetatud jalakäijate teede, platvormide, platside, laudteede, sildade ja treppide (talvisele) hooldusele laienevad Määruse nõuded.

16.3.1. Määruse § 2 lg 1 kohaselt *seisundinõuete täitmine on kohustuslik kõigile määruse reguleerimisalasse jäävate teede omanikele või omaniku ülesandeid täitvatele isikutele (edaspidi tee omanik)*. Määrus seob tee seisundinõuete täitmise kohustuse hooldustsükli aegadega. Määruse § 27 lg 1 kohaselt *hooldustsükli aeg on tähtaeg, mille lõpuks peavad tee talvised seisundinõuded olema täidetud*, ning Määruse § 27 lg 4 kohaselt *hooldustsükli aja lõpuks peab olema tee hooldatud, see tähendab, et Määruse lisades 8 ja 10 toodud tee nõutav seisund peab olema tagatud*.

16.3.2. Määruse § 15¹ lg 1 kohaselt *kergliiklustee on kõnni-, jalg-, jalgratta- ja jalg- või jalgrattatee*. Määruse § 15³ lg 3 kohaselt *kergliiklustee seisundinõuded on esitatud lisas 10*. Eelnevast nähtub, et Määrus ning selle lisa 10 kehtestavad seisundinõuded ka kergliiklusteedele, mis hõlmavad ka TK p-is 7.3.1 nimetatud jalakäijate teed. Määruse § 25 lg 1, sätestab, et *ristmiku, silla, väljaku ja ühissõiduki peatuskoha, sealhulgas bussiooteplatvormi talvine seisundtase peab olema vähemalt samaväärne tee seisunditasemega, kus rajatis asub*. Seega tuleb TK p-is 7.3.1 viidatud platvormil ja platsidel rakendada nõudeid lähtuvalt sellest, kas platvorm ja plats asub sõiduteel või kergliiklusteel.

16.3.3. Määruse § 27 lg 6 kohaselt *hooldustsükli aeg arvestatuna tundides on esitatud tabelina käesoleva määruse lisades 9 ja 10*. Määruse lisa 10 kehtestab kergliiklustee seisundinõuded, sh kergliiklustee talihoolduse nõuded. Määruse lisa 10 kohasel on linnas paikneva kergliiklustee talvise hoolduse hooldustsükli aeg lume- ja libedusetõrjeks - 8 tundi. Hooldustsükli aeg hakkab kulgema libeduse tekkest või lumesaju või tuisu algusest (Määruse § 27 lg 2).

16.4. Eeltoodust tulenevalt leiab vaidlustuskomisjon, et Hankijal ei ole õigust nõuda seisunditaseme tagamist teisel viisil, kui see tuleneb Määrusest, mistõttu TK p 7.3.1, mis ei lähtu Määruse lisas 10 kehtestatud hooldustsükli pikkusest, vaid kehtestab kergliiklustee talviste seisundinõuete taastamise kohustuse kellaajaliselt, ei ole õigusaktidega kooskõlas. Määruse § 2 lg 2 lubab tee omanikul *liikluskoormuse muutusest, piirkonna vajadusest või kohaliku omavalitsuse huvist lähtudes rakendada tee seisundile täiendavaid nõudeid, kehtestatud kõrgemat seisunditaset või kõrgemaid seisundinõudeid, sealhulgas lühendada käesoleva määruse §-s 27 sätestatud hooldustsükli aegasid*. Seega on Hankijal õigus soovi ja vajaduse korral määrata RHAD-is lühem kui Määruse lisas 10 ettenähtud 8-tunnine hooldustsükli aeg, kuid mitte kehtestada nõuet, et tee seisundinõuded peavad olema täidetud mingiks konkreetseks kellajaks päevas.

16.5. Eeltoodust tulenevalt leiab vaidlustuskomisjon, et TK p 7.3.1 ei ole kooskõlas Määrusega ning tuleb seetõttu viia kooskõlla õigusaktidega ettenähtud nõuetega (Määrusega).

17. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3, nõude *Kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill-oktoober vastavalt hooldusklassile osas*.

17.1. Vaidlustaja vaidlustab Osades 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3. Vaidlustuskomisjon märgib, et eelnimetatud TK p-id 7.3 koosnevad mitmetest alapunktidest, millest Vaidlustaja on vaidlustanud kaks alapunkti, mis on Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-ides 7.3 (edaspidi TK p 7.3) sõnastatud ühesuguselt:

1) *Kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill-oktoober vastavalt hooldusklassile;*

2) *Töövõtja peab ette nägema lumevallide äraveo (näiteks Puškini skväärist, Jõepromenaadilt, 5-krooni vaate platsilt) oma territooriumile või linna territooriumile (on vaja esitada avaldus LMA-le talvehooajal lume hoiustamiseks).*

Lähtudes vaidlustusest vaatab vaidlustuskomisjon TK p-i 7.3 kohta esitatud vaidlustuse läbi üksnes eeltoodud alapunktide osas.

Käesolevas punktis ja selle alapunktides käsitleb vaidlustuskomisjon üksnes TK p-i 7.3 alapunkti *Kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill-oktoober vastavalt hooldusklassile* (edaspidi TK p 7.3 Teede pesu) õiguspärasust.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 7.3 Teede pesu on ebaselge ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-ga 7 ning RHS § 3 p-ides 1 ja 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

17.2. Seoses TK p-iga 7.3 Teede pesu palus Vaidlustaja teabevahetuses (Päringute p 17) Hankijal selgitada, missuguse nõude alusel peab vastavaid teid pesema, kuivõrd Määrus seda ei sätesta. Hankija vastas, et kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprillist oktoobrini toimub vastavalt hooldusklassile, eesmärgiga tagada ala puhtus ning eemaldada mustus, tolmu ja liiv. Pesu sagedus ei ole määratud päevapõhiselt, vaid lähtutakse igapäevasest ülevaatusesest ning hooldusvajadusest vastavalt territooriumi seisukorrale ja hooldusklassile

Vaidlustaja leiab, et Hankija tõlgenduse kohaselt, mille järgi Hankija hindab pesu vajadust igapäevaste ülevaatuste järgi, võib pesu tellida nii igapäevaselt, kord nädalas või kord kuus, mistõttu pakkujad võivad esitada pakkumused erinevatest hinnangutest lähtuvalt ning pakkumused ei pruugi olla võrreldavad. Vaidlustaja leiab, et Hankijal on võimalik hoolduse sagedus ise määrata, mistõttu ta palub kohustada Hankijat määrama RHAD-is kindlaks, millise sagedusega tuleb töövõtjal kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill-oktoober vastavalt hooldusklassile teha.

Vastustes vaidlustusele on Hankija kokkuvõtlikult seisukohal, et ilmastikutingimuste muutlikkuse tõttu on teede ja platside pesu sagedust väga keeruline täpselt määrata ning teavet, millise sagedusega on teede ja platside pesu ühel või teisel aastal olnud vaja teha, ei ole Hankija töövõtjatelt varem kogunud.

17.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et teavet selle kohta, millise sagedusega tuleb töövõtjal linna heakorra säilitamiseks teostada TK p-iga 7.3 Teede pesu ettenähtud *Kõvakatteliste jalakäijate teede ja platside pesu perioodil aprill-oktoober vastavalt hooldusklassile* Hankija ei ole ning olla ei saa. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et konkreetne vajadus teede ja platside pesuks sõltub ilmaoludest, mis on erinevatel aastatel erinevad, mistõttu mingit konkreetset hooldustööde sagedust ei ole võimalik RHAD-is ette määrata. Nagu Vaidlustaja ise on tunnistanud, valitseb vaidlustuskomisjoni ja kohtupraktikas seisukoht, et hankija ei pea esitama riigihanke alusdokumentides andmeid, mida tal ei ole. Määrata RHAD-is pesukordade sagedus, mis ei pruugi vajalikule üldse vastata on ilmselgelt ebamõistlik. Vaidlustuskomisjon leiab, et pakkujad peavad siin lähtuma enda praktikast ning professionaalsest kogemusest kogemustest.

Vaidlustuskomisjoni hinnangul vastab TK p 7.3 Teede pesu õigusaktidega ettenähtud nõuetele.

18. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3 nõude *Töövõtja peab ette nägema lumevallide äraveo (näiteks Puškini skväärist, Jõepromenaadilt, 5-krooni vaate platsilt) oma territooriumile või linna territooriumile (on vaja esitada avaldus LMA-le talvehooajal lume hoiustamiseks)* osas.

18.1. Nagu eespool märgitud (vt käesoleva otsuse p 17.1) koosnevad Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 7.3 mitmetest numereerimata alapunktidest, millest Vaidlustaja on vaidlustanud üksnes kaks alapunkti.

Lähtudes vaidlustusest vaatab vaidlustuskomisjon TK p-i 7.3 suhtes esitatud vaidlustuse läbi ainult konkreetset vaidlustatud alapunktide osas.

Käesolevas punktis ja selle alapunktides käsitleb vaidlustuskomisjon üksnes TK p-ide 7.3 alapunkti *Töövõtja peab ette nägema lumevallide äraveo (näiteks Puškini skväärist, Jõepromenaadilt, 5-krooni vaate platsilt) oma territooriumile või linna territooriumile (on vaja esitada avaldus LMA-le talvehooajal lume hoiustamiseks)* (edaspidi TK p 7.3 Lume hoiustamine) õiguspärasust.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 7.3 Lume hoiustamine on ebaselge ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-ga 1 ning RHS § 3 p-ides 1 ja 2 kehtestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

18.2. TK p-iga 7.3 Lume hoiustamine seoses palus Vaidlustaja teabevahetuses (Päringute p 18) nimetada Hankijal konkreetsed objektid, millelt lumi välja vedada, koos lume väljaveo mahuga või lisada hinnapakkumuse tabelisse lume väljaveo ühikhind. Vastuses küsimusele loetles Hankija objektid, millelt tuleb lumi ära vedada, nimetas minimaalse äraveo mahu (ca 1500 m³) ning märkis muuhulgas [---] *Puškini skväärist ja Jõepromenaadilt tuleb lumi ära vedada juhul, kui puudub võimalus selle ladustamiseks territooriumil või kui lumevall takistab jalakäijate nähtavust. 5-kroonise vaateplatsi lume koristamine peab toimuma iga päev ning lume ladustamine sellel territooriumil on keelatud. Sama kehtib Raekoja platsi ja Stockholmi platsi kohta. Raekoja platsi ja Stockholmi platsi lume koristamisel on lume ladustamine lähistel asuvatel rohealadel võimalik ainult tellijaga eelneval kokkuleppel.*

Vaidlustuses palus Vaidlustaja kohustada vaidlustuskomisjoni Hankijat määrama RHAD-is kindlaks, kas äraveetava lume ladustamine saab toimuda Hankija territooriumil või peab pakkuja selleks ise territooriumi rentima. 01.08.2025 vastuses vaidlustusele jättis Hankija vaidlustuse sisu tähelepanuta ning selgitas, miks ei ole võimalik määrata äraveetava lume maksimaalset mahtu, mida Vaidlustaja vaidlustuses ei taotlenud. 12.08.2025 täiendavates seisukohtades leidis Hankija üldsõnaliselt, et TK p 7.3 Lume hoiustamine ei saa rikkuda Vaidlustaja õigusi.

18.3. Vaidlustuskomisjon leiab, et TK p 7.3 Lume hoiustamine koosmõjus Hankija vastusega Päringute p-ile 18 on ebaselge ning vastuolus RHS § 88 lg-ga 1 ning RHS § 3 p-ides 1 ja 2 kehtestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankijal tuleb RHAD-is täpselt välja tuua see, kas töövõtjal on lubatud ladustada lund Hankija territooriumil (kui jah, siis kus ja millises ulatuses) või peavad pakkujad arvestama sellega, et neil tuleb endal rentida territoorium, kuhu lumi vedada. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pakkujatele pakkumuse esitamiseks võrdsete tingimuse tagamiseks on oluline, et kõigil pakkujatel oleks lume ladustamise võimaluste kohta eelnev ning ühesugune teave. See, kas Hankija võimaldab lume ladustamise enda territooriumil ning millistel tingimustel ta seda teeb, sõltub ilmselgelt Hankijast ning Hankija saab selle RHAD-is kindlaks määrata.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et TK p 7.3 Lume hoiustamine tuleb viia kooskõlla õigusaktides ettenähtud nõuetega.

19. Osade 1–3 TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 8.

19.1. Osades 1–3 on Hankija kehtestanud TK ptk 3 „Haljasalade hooldustööde nõuded“ p-id 8 *Jõeäärsed ujumiskohad sh jõe, kraavi või tiigiga piirnevad hooldusalad, veekogud* (edaspidi TK Hooldustööde p 8).

Vaidlustuskomisjon märgib, et TK Hooldustööde p 8 koosneb mitmetest numereerimata alapunktidest (vt käesoleva otsuse p 5.14.16), millest Vaidlustaja nimetab konkreetset vaid ühte

alapunkti - *Prahi, rohu eemaldamine kaldalähedasest veest, sh põhjast kuni 1,5 – 3,5 kauguselt kaldast (sõltub objektist!) kevad, sügis ja suvehooajal – iga päev, talvehooajal – vastavalt vajadusele. Eriti Võidu tiik, Paju park, Joaorg, Kadastiku puhkeala.*

Lähtudes vaidlustusest vaatab vaidlustuskomisjon TK Hooldustööde p-i 8 läbi üksnes eeltoodud alapunkti osas.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK Hooldustööde p 8 on ebaselge ning seetõttu vastuolus RHS § 88 lg-tega 1 ja 7 ning RHS § 3 p-ides 2 ja 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

19.2. Seoses TK Hooldustööde p-iga 8 palus Vaidlustaja Hankijal teabevahetuses (Päringute p 20) täpsustada:

A) mis asi sõltub objektist? ning B) Palume täpsustada hooldustööde konkreetne piir, et pakkujad saaksid hinnata teenuse osutamise kaasnavaid kulusid.

Hankija vastas järgmiselt: *A) Prügi ja rohu eemaldamise kaugus kaldast (1,5–3,5 m) sõltub objekti iseloomust, sh vee sügavusest, taimestikust ja ligipääsetavusest;*

B) Hooldustööde piir määratakse iga objekti puhul eraldi vastavalt tellija juhiste ja objekti eripärale. Soovitame pakkujatel enne pakkumise esitamist objekte kohapeal üle vaadata, et täpsemalt hinnata tööde mahtu ja kulusid.

Lisaks tuleb arvestada, et Narvas avatavate lüüside tõttu võib Joaoru veetase kas tõusta või langeda, mis mõjutab hooldustööde läbiviimist – see on samuti objekti spetsiifiline.

19.3. Vaidlustuses leiab Vaidlustaja, et olukord, kus pakkujatele pole ette antud täpset tööde mahtu, viib pakkumuste hinnastamiseni puudulike andmete alusel, mis omakorda võib kaasa tuua liigse äririskiga arvestamise ja seetõttu kallimad ja võrreldamatud pakkumused.

Vaidlustaja hinnangul ei ole TK Hooldustööde p-i 8 alusel Vaidlustaja poolt taotletava teabe puhul tegemist sellise teabega, mida Hankijal ei ole. Hoolduskauguse piiri kaldast saab Hankija ise määrata ning hooldustööde piiri kindlaksmääramine ei suurenda märkimisväärselt ka Hankija halduskoormust Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima vastavalt Osade 1–3 TK-de p-id 8 õigusaktidega kooskõlla ja määrata kindlaks hooldustööde piir kaldast.

Vastuses vaidlustusele soovitas Hankija kasutada Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakenduse kaudu mõõtmist ning soovitas koristusalaga tutvumist kohapeal, märkides, et kuigi iga konkreetse koha koristamisala sõltub selle reljeefist, mida pole võimalik RHAD-is üksikasjalikult kirjeldada, on keskmine koristamist vajav pindala siiski määratav.

Hankija argument, et pakkujad peaksid objektidega kohapeal tutvuma, ei ole Vaidlustaja arvates piisav ega asjakohane, kuna kohapealne ülevaatus ei võimalda pakkujatel ette teada ega tuvastada, millise ulatusega hooldust nõuab Hankija tulevikus, iga konkreetse objekti eripära alusel. Hooldustööde mahu määramine kaldast ei ole info, mida Hankijal ei saa olemas olla või mida ta ei saa kindlaks teha.

19.4. Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga, et TK Hooldustööde p 8 on sisult ebaselge ning vastusega Päringule 20 ei ole Hankija kõnealuse punkti sisu selgitanud vaid pigem segasemaks muutnud.

19.4.1. TK Hooldustööde p-ist 8 ning Hankija vastusest Päringule 20 kogumis nähtub, et *prahi, rohu eemaldamine kaldalähedasest veest, sh põhjast kuni 1,5 – 3,5 kauguselt kaldast sõltub objekti iseloomust, sh vee sügavusest, taimestikust ja ligipääsetavusest* – seega sõltub see, kui kaugelt kaldast tuleb rohtu eemaldada nt vee sügavusest. Mida see tähendab, kui TK Hooldustööde p-i 8 kohaselt tuleb praht ja rohi nagunii eemaldada kuni 1,5 – 3,5 kauguselt kaldast, millega vee sügavus ongi juba määratud? Kas objekti iseloomu määrava taimestiku all on peetud silmas puid ja põõsaid, mis võivad takistada ligipääsu rannale ja veele või hoopis rohtu, mis tuleb veest eemaldada?

19.4.2. Ebaselge on TK Hooldustööde p 8 ka koosmõjus vastuseks Päringule 20 antud 40 (42)

selgitusega B, mille kohaselt *Hooldustööde piir määratakse iga objekti puhul eraldi vastavalt tellija juhiste ja objekti eripärale*. Arusaamatuks jääb, et kui hooldustööde piir määratakse vastavalt tellija juhiste, siis kes selle tegelikult määrab ning millal? Kui piiri määramine on tellija (Hankija) otsustada (juhiste andmine), siis miks keeldub Hankija määrama seda piiri RHAD-is, selgitades vaidlustusmenetluses, et selle peaksid määrama pakkujad ise. Aga mida tähendab sellisel juhul hooldustööde piiri määramine vastavalt tellija juhiste? Kes otsustab, kas hooldustööde piir vastab objekti eripärale?

19.5. Vaidlustuskomisjoni hinnangul piisab üksnes eeltoodust veendumaks, et TK Hooldustööde p 8 on vastuolus RHS § 88 lg-tega 1 ja 7 ning RHS § 3 p-ides 2 ja 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et TK Hooldustööde p 8 tuleb viia kooskõlla õigusaktides ettenähtud nõuetega.

20. Vaidlustusmenetluse kulud

20.1. Vaidlustus kuulub RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel rahuldamisele osaliselt ja sel juhul kuulub kohaldamisele RHS § 198 lg 2, mille kohaselt vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lg 1 p-is 5 nimetatud vaidlustuse [---] *osalise rahuldamisega mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu, tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja kantud lepingulise esindaja kulud proportsionaalselt vaidlustuse [---] rahuldamisega, arvestades eksperditasu ja lepingulise esindaja kulude puhul tasu ja kulude põhjendatust ja vajalikkust*.

Riigikohus on 11.12.2020 otsuses kohtuasjas 3-20-1198 (p 28) asunud seisukohale, et vaidlustuse rahuldamise proportsiooni ei tule mõõta mitte nõudeid mehaaniliselt loendades vaid hinnanguliselt nende sisulist kaalu arvestades. Vaidlustuskomisjon leiab, et käesoleval juhul tuleb lugeda kõik Vaidlustaja sisulised taotlused kaalult võrdseteks. Kuna vaidlustuskomisjon rahuldab Vaidlustaja 11 taotlusest 7, on vaidlustus rahuldatud proportsioonis 7/11.

20.2. Vaidlustaja esitas tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 5130 eurot käibemaksuta 22,8 tunni õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 225 eurot (ilma km-ta). Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja materjalide mahukust silmas pidades on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud täies ulatuses põhjendatud ja vajalikud ning tuleb Hankijalt välja mõista proportsioonis vaidlustuse rahuldamisega, summas 3264,55 eurot käibemaksuta.

Lisaks tuleb Hankijalt välja mõista Vaidlustaja kasuks riigilõiv samas proportsioonis, so 814,55 eurot.

20.3. Hankijal on õigus kuludele vaidlustuse rahuldamata jätmise proportsioonis.

Hankija on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude hüvitamiseks kogusummas 8010,40 eurot käibemaksuga (Hankija kinnitas, et on eriviisiline käibemaksukohustuslane ja vaidlustusmenetlusega seotud kuludelt ei ole tal sisendkäibemaksu mahaarvamise õigust) 38 tunni õigusabi osutamise eest, tunnihinnaga 210,80 eurot käibemaksuga.

Vaidlustuskomisjon leiab, et arvestades asja mahtu ja keerukust on Hankija kulud oluliselt ülepaistatud, märkides seejuures, et menetlusedokumentide mahtu paisutas märgatavalt see, et 01.08.2025 ja 12.08.2025 vastustes vaidlustusele esitatud Hankija seisukohad on kohati omavahel vastuolus ning 01.08.2025 esitas Hankija ka rea seisukohti nõuete osas, mida Vaidlustaja vaidlustusmenetluses esitanud ei olnud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vajalikud ja põhjendatud on Hankija õigusabikulud kulud 22 tunni eest summas 4637,60 eurot, millest tuleb Vaidlustajalt välja mõista proportsioonis vaidlustuse rahuldamata jätmisega 1686,40 eurot käibemaksuga.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik